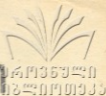

ეპანუილ ჯეიბინი

მკეთნა

საბჭოთა მწერალი
19 თბილისი 58

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქართული
ზოგადი მოთხრობა

თარგმანი
თინათინ ჭავჭავაძის მიერ

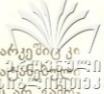
K66.203
2

საქართველოს აკადემიის
ქართული ზოგადი მოთხრობა

მზეონას სწადია მჩხავანა კატა კიბიდან გადააგდოს. გააღვიძოს ბებია, რომელიც ძილში ხვრინავს; საერთოდ მას სურს აურზაური ატეხოს... მაგრამ მზეონამ თავს სიტყვა მისცა, რომ მუდამ თავშეკაცებული და მომთმენი ყოფილიყო. სხვების აზრით, სწორედ ეს თვისებები აკლდა მის ხასიათს, ადამიანმა აბა როდის უნდა დაიწყოს თავის თავის გაწრთენა, თუ არა ჩვიდმეტი წლის ასაკში! წლებში რომ შეხვალ, ნაკლი ისე შეგისისხლხორცდება, შეიძლება ვეღარც დასძლიო. დაწყნარდი, მზეონა! — უბრძანებს თავს გოგონა ასეთ წუთებში, როდესაც მისი მდგომარეობა აუტანელი ეჩვენება, — დაწყნარდი! მართლად ხომარ შეიძლება სერიოზულად გაბრაზდე კატაზე! აბა რა მოეკითხება ამ გააზიზებულ, თავგასულ კატას. განა შენ თვითონ არ ათამაშებდი და ანებივრებდი მას! მაშ მოითმინე კიდევ. აბა ბებიაზე ხომ სულ არ შეიძლება გაჯავრება. ძილში ბევრი ადამიანი ხვრინავს, მაგრამ განა ვისმეს სწყინს! მერე რა თუ სადილი გაცივდა, გიორგი მოვა და ისევ გააცხელებ. განა გიორგი დამნაშავეა, რომ დაიგვიანა! მზეონას ძმა ვინმე ლაზლანდარა კი არ არის, სერიოზული კაცია, საამქროს უფროსს ცოტა საქმე როდი ევალება.

მზეონა გულით ცდილობს დამშვიდდეს. სარკეში ცი-
 ულიმის თავის თავს. მაგრამ ვაი, რომ ძალდატანება
 ღიმილი მის სახეზე არავითარ მხიარულებას არ გამო-
 ხატავს. მზეონამ სარკეს ზურგი შეაქცია. ასეთ შემთხვე-
 ვაში ყოველგვარი ცდა უნაყოფოა: „თუ მხიარული არა
 ხარ, არც საპიროა ღიმილი“.

„ნეტავ რა დაემართა გიორგის?—გაიფიქრა გოგო-
 ნამ,—ქვევით უნდა ჩავირბინო და ქარხანაში დავრეკო“.

სამშაურიანი მუჭში ჩაბლუჯა და კატას დაუძახა.
 ოთახში მისი მარტო დატოვება არ შეიძლება—უთუოდ
 მაგიდაზე ახტება. მაგრამ ნურას უკაცრავად, კატა ჯიუ-
 ტია. არ უყვარს ძალდატანება: მზეონას ხელი გაუკაწრა
 და კარადის უკან დაიმალა.

— მე შენ გიჩვენებ სეირს!—ჯავრობს მზეონა.—ამ
 თავგასულს ჭკუა უნდა ასწავლოს კაცმა. ერთი დახეთ,
 რა ზომამდე გაყოყოჩდა! მაგრამ კატას ამჯერად ბედმა
 გაუღიმა. ოთახში გიორგი შემოვიდა, იგი ბრჭყვიალა
 ძეწკვზე გასაღებს ატრიალებდა, ლოყაზე მიაღო ტუჩები
 მზეონას. გოგონამ სახე აარიდა. ძმას პირიდან ღვინის
 სუნი ამოსდროდა.

— გამარჯობა, მზეონა,—უთხრა გიორგიმ და თან
 პიჯაკი გაიხსნა.—ჩვენებიდან არაფერია?

— ჯერჯერობით არაფერი.

— არაფერი?—კითხულობს დაღონებული გიორგი.
 არ ექაშნიკა ეს ამბავი. დღეს არც დაიკო მოსდის თვალ-
 ში. ნეტავ რა ცხვირ პირი ჩამოსტირის?

— შენ ისევ უგუნებოდ ხარ?

— რატომ ისევ!—თავი ძლივს შეიკავა მზეონამ და
 სამზარეულოსაკენ გაემართა.

— დაიცა! — მკაცრად დაუძახა ძმამ, — მე შენ გელა-
პარაკები.

— სადღილი უნდა გავაცხელო.

გიორგიმ მაგიდას თვალი გადაჰკრა და უკმაყოფილოდ შეიქმუხნა: — ჰმ, აბა ეს რა გამოდის!

— იცი რას გეტყვი, საერთოდ სისულელეა, რად მე-
ლოდით, ნუთუ არ შეიძლებოდა უჩემოდ გესადილნათ?

მზეონა ღუმს, სამშაურიანს დასცქერის და ფიქრობს: „მე კი მინდოდა დამერეკა, ვწუხდი. ის კი... არა, არ ვიტირებ. ყოველივე ეს ერთ წვეთ ცრემლადაც არა ღირს. არ ვიტირებ,“ — და გოგონას ბოლმა სულ უფრო და უფრო აწვეებოდა.

— უფრო ადრე მოსვლა ვერ მოვახერხე, — განაგრძო გიორგიმ და თან ჰალსტუხი მოიხსნა, — ჩემმა თანაკურსელმა ამხანაგმა ამირანმა დამპატიეთა. — გახსოვს ამირანი? არა? საკვირველია! მან კი გიკითხა.

— არ მჯერა.

— გეუბნები გიკითხა-მეთქი. შენი სადღეგრძელოც კი შეესვით.

— გეტყობა, რომ შესვით.

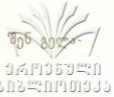
— ტყუილა ცხარობ.

— მეტი საქმე არა მაქვს, შენზე გავცხარდე.

— აი ასეთი პასუხი მომწონს, — დამშვიდდა გიორგი, — ეგ არაფერია. გათხოვდები და, — ღიმილით დაურთო ძმამ, — ქმარი მაინც დააჩვიე შინ ღროზე მოსვლას.

— გმადლობ რჩევისათვის.

— ისევ გამიბრაზდი? ჭარგი, კარგი. მაპატიე... მოდი, ვისადილოთ. ბებიაც გავაღვიძოთ?

— არა, ეძინოს.

მზეონა მაგიდას მიუჯდა. რასაკვირველია იგი სადილს არ გაიცხელებდა, ისედაც ახლებოდათ. გოგონამ თეფშზე დაისხა ცივი წვენი, რომლის ზედაპირზე ქონის თეთრი რგოლები ლივლივებდა. ცივი წვენი უგემურია, მაგრამ მზეონა მაინც შეეპყვია — სადილი ხომ მისი ნახელავია. ოჰ, რა საწყენია: როგორი მონდომებით შეამზადა და მაინც გაუფუჭდა სადილი... მაშ ტყუილად უვლია დღეს მალაზიებში, ტყუილად ევაქრა მემწვანილეს. მაგრამ სხვაგვარად ხომ არ შეიძლება. მზეონა მოვალეა თითოეულ კაპიკს გაუფრთხილდეს, დედამ იმდენი ფული დაუტოვა, რომ ძლივს ეყოფათ, სწორადაც მოიქცა: დედა სხვა ქალაქშია, ავადმყოფ მამას უვლის, იქ კი ფული უფრო საჭიროა...

გიორგიმ ტანსაცმელი გამოიცვალა და მაგიდას მიუჯდა. მან იცის, რომ დის წინაშე დამნაშავეა, მაგრამ, ამავე დროს, არც დის საქციელი მოსწონს. ალბათ გოგონას სწყინს, რომ ბანაკში ვერ წავიდა, ეს კი ცუდი ნიშანია—ჩანს, ეგოისტი იზრდება. მამა ავად ჰყავს და, ერთი დამიხედეთ, თვითონ კი გასართობს ეძებს!

— მომისმინე, მზეონა,—ეუბნება გიორგი რბილი, არცთუ გაბედული ხმით (რას იზამ! დაიკოზე ცხრა წლით უფროსია, ვერა და ვერ დაეჩვია მასთან სერიოზულ ლაპარაკს),—შენ როგორღაც... ერთი სიტყვით, არდადეგებს უგემურად ატარებ. ჭვავსა და ნავთქურას ვერ სცილდები. იქნებ გვეპოვნა გამოსავალი... მოდი, ერთად მოვიფიქროთ რამე.

მზეონა ძმას განრისხებულ მზერას ესვრის—ზღვის-

ფერი თვალები სიბრაზისაგან გამუქებია. როგორც ჩანს, დღეს მაინც არ ასცდება ტირილი. როგორ ბედავს გეორგი მას ფუქსავატი უწოდოს. მამ ვინ მოაგონებდა, რომ სადილი, ვინ დაალაგა ოთახები, ვინ გაურეცხა მას კიტელი? წინდები ვინ დაუკერა!..

მაგრამ მზეონა გაჩუმდა და ძმას არაფერი უთხრა. არაფერთარ შემთხვევაში არაფერს არ ეტყვის. თუკი მან ყოველივე ეს ვერ შენიშნა, განა სიტყვები რამეს უშველის! რა უმადური, რა დაუნახავი ხარ, გიორგი...

— მზეონა, შენ რაღაც გუნებაზე არა ხარ. პირდაპირ გეტყვი, უმიზეზია შენი ნალღელი.

— ეგ შენა გგონია, რომ უმიზეზია, — უპასუხებს მზეონა და ცრემლს ძლივს იკავებს.

— ვთქვათ, მართლაც გაქვს მიზეზი, — ეთანხმება გიორგი, — ვთქვათ, რომ გაქვს. მე არ ვიცი, მაგრამ შენ ხომ ბანებში გაზრდილი ქალიშვილი არა ხარ...

— ინჟინრის და გახლავარ, — გესლიანად დაურთო მზეონამ.

— დიახ, ინჟინრის და ხარ.

— და კომკავშირელი.

— აი სწორედ ამაშია საქმე...

— დიახ... კომკავშირელი, — უკვე სლოკინით უპასუხებს გოგონა. — კომკავშირელი, საზოგადო მუშაკი, მე კი... მე კი ყველაფერს მომწყვდიტეს.

გიორგი მოიღრუბლა. შეწუხებულმა მხრები აიჩეჩა.

— იცი, რას გეტყვი... არაფრით არ მგონია, თუ ასეთი ეგონისტი იქნებოდი. მაინც რა გაუუხებეს, ვის ემდური?

— მე... მე არავისაც არ ვემდური. მე ჩემი ამბავი...

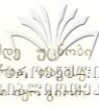

— შენი ამბავი... აი სანიმუშო კომკავშირელი.
 მზეონა მიხვდა, რომ წამოსცდა ის, რაც მის აზროვნებას, სინდისს და რწმენას არ ეთანხმებოდა. მაგრამ რა უნდა ექნა, როცა თვითონ ვერ მიმხვდარეყო, რა აწუხებდა!

მზეონა მაგიდას დაემხო და აქვითინდა. ესლა აკლია გიორგის! საერთოდ ის ქალის ცრემლს ვერ იტანს, ახლა კი მისი ერთადერთი დაიკო ტირის.

აბა რა უთხრას, რით ანუგეშოს? დედა მაინც იყოს აქ: ისეთ რასმე ეტყოდა, რომ დაამშვიდებდა. გიორგის თავგზა აებნა, ამ რამდენიმე წლის მანძილზე ის უკვე შეეთვისა იმ აზრს, რომ აქვე მასთან ერთად იზრდება მისი და, მხიარული და უდარდელი გოგონა მზეონა, რომელსაც თხის კუდებივით აპრეხილი ნაწნავები აქვს. გიორგი ყოველთვის აჩუქებდა ხოლმე ფულს პატარა დაიკოს ხან თოჯინის, ნაყინისა თუ წიგნის საყიდლად, აძლევდა ხოლმე კინოს ბილეთებსაც... ჰოდა, მეტი რაღა უნდოდა გოგოს? და კიდევ, როცა საამისო ღრო და სურვილი ჰქონდა, კიდევ ემუშაიფებოდა დას.

იკითხავთ, რაზე ელაპარაკებოდაო? რასაკვირველია, ათასგვარ წვრილმანზე. მეტი რა უნდა აინტერესებდეს გოგონას? გიორგის ეგონა, რომ კარგი ძმა იყო. ახლა კი ასე როდი ჰგონია! ახლა მისთვის უკვე ცხადია, რომ ყველაფერი მხედველობიდან გამოეპარა. ვერ შენიშნა, თუ როგორ გაიფიქრა და გაიზარდა მისი დაიკო, როგორ

დაქალდა, როგორ განვითარდა მასში აქამდე უცნობი
 თვისებები, მოთხოვნილება და რაც მთავარად, მათგან
 ბური დარდიც გაუჩნდა. ყოველივე ეს ახალსავე მისა
 ვისათვის.

— კარგია, კმარა, გთხოვ დამშვიდდი, — უთხრა
 დაბნეულმა გიორგიმ და დაიკოს ათრთოლებულ მხრებ-
 ზე მოეხვია, — მე მესმის შენი წუხილი, შენ მამიკოს ჯავ-
 რი გაქვს. მაგრამ ჩვენ უნდა გვეჯეროდეს, რომ მალე
 მორჩება. მას ხომ დედა უფლის. შენ ხომ დარწმუნებუ-
 ლი ხარ ჩვენი დედის ძალაში? ხომ ხარ დარწმუნებული!

მზეონას სურს ძმას უპასუხოს, მაგრამ ბოლმა ყელში
 ებჯინება და ლაპარაკს უშლის; დაწვებზე მდულარე ნია-
 ლვარივით ჩამოსდის ცრემლი.

აბა ერთი ჰკითხეთ მზეონას, რა ატირებდა, თვითო-
 ნაც ვერ გეტყვით, რამ გამოიწვია მისი ცრემლები. იმან,
 რომ სადილი გაცივდა და გაუგემურდა? ოჰ, ოჰ, არა.
 მაშ, ძმის საყვედურმა იმოქმედა მასზე? არა, ძმას იგი
 უყვარს. მასზე ფიქრმა აატირა? რა თქმა უნდა, მამის
 ავადმყოფობა მას აწუხებს, მაშა მას ქვეყანას ურჩევნია,
 მაგრამ ერთხელაც არ მოსვლია აზრად, რომ მას შეიძ-
 ლება რაიმე საფრთხე ელოდეს. იქნებ იმიტომ ატირდა,
 რომ ზაფხულში ქალაქად დარჩა, მაშინ, როცა მისი ამ-
 ხანაგები ზოგი ტურისტულ ლაშქრობაში მონაწილეობის
 მისაღებად წავიდა, ზოგიც ბანაკში პიონერხელმძღვა-
 ნელად. კაცმა რომ თქვას, ზოგჯერ გულიც წყდება ხოლ-
 მე, უამხანაგოდ რომ დარჩა. ყველაზე მეტად კი მზეო-
 ნას მისი პიონერული რაზმი ენატრება. და თუმცა უჭირს
 უამხანაგოდ, ურაზმოდ ყოფნა, მაგრამ ახლა ეს როდი

ატირებს. მისთვის ხომ არავის დაუძალებია ქალაქად დარჩენილიყო. მან თვითონ ასე მაშ რა არის მისი ცრემლის მიზეზი. ამას მზეონას. თავადაც არ ესმის, რას ნიშნავს ეს.

ეს მოხდა მოულოდნელად, შეუცნობლად. სიმშვიდე დაურღვია გოგონას და ააფორიაქა იგი. ეს სულ ამ ახლო ხანში იყო, შუალამით. მზეონას ეზმანა, რომ ვიღაც უცნობი ალერსით შეეხო მის გულს და ხელი მძლავრად მოუჭირა... ეს არ იყო მტკივნეული, მაგრამ მაინც საშინელი იყო რატომღაც. არა, არ იყო ეს მტკივნეული, მაგრამ მეტისმეტად ამაფორიაქებელი იყო. დიახ, არ იყო ეს მტკივნეული, პირიქით, თითქოს სასიამოვნოც იყო, მაგრამ მზეონა მაინც შეშინდა, რადგან ვერ გაეგო, რა მოხდა.

და ასე მეორედებოდა ხშირად. საკმარისი იყო, რომ მზეონა მარტო დარჩენილიყო. ამ ბოლო ხანებში კი მას ხშირად უხდებოდა მარტოობა: შეშინებული ყურს უგდებდა საკუთარი გულის ძგერას; სულიერი სიმშვიდე ერღვეოდა, აღვილს ვერ პოულობდა, ხასიათის სიმტკიცე ეკარგებოდა.

ამგვარად გოგონა თანდათან დარწმუნდა, რომ მის ცხოვრებაში მალე ყველაფერი შეიცვლებოდა, რომ მისთვის სულ სხვა ხანა დადგებოდა. მაგრამ როგორი ხანა? რა იქნებოდა ეს, რაში გამომგლავნდებოდა, — დიდ გმირობაში (გოგონა მუდამ ოცნებობდა გმირობაზე), ბედნიერსა და მგზნებარე სიყვარულში (აქამდე ის ცოტას და გაუბედავად ფიქრობდა სიყვარულზე), თუ?.. მაგრამ ვინ იცის, რა იქნებოდა ეს? დაე, რაც მოსახდენია,

შობდეს, ოღონდ ჩქარა, რადგან სტანჯავს და გულს უწვი-
 რილებს მას ეს მოლოდინი. ო, თუ არ ეს შეგეძლება
 მარტოობა. ხომ სხვანაირად იქნებოდა ყველაფერი
 გულს გაუხსნიდა მახლობელ ადამიანს, რჩევას ჰკითხავ-
 და, ვაიგებდა, სხვები როგორ იქცეოდნენ ასეთ მომენტ-
 ში. მაგრამ ახლა ვის უნდა გაუმვლავნოს გულისნადე-
 ბი. დედა შორსაა, ამხანაგებიც შორს არიან, ბებიაც
 შორსაა,—ის ხომ სულ სხვა ცხოვრებით ცხოვრობს,
 რომელიც მზეონასათვის უცხოა. ძმას გაანდოს გულის
 დარდი? რატომღაც რცხვენია ამ თემაზე ძმასთან ლაპა-
 რაკისა. გიორგი მამაკაცია, ის ალბათ ვაიციანებს და ეტყ-
 ვის: „სეველა შემოგწოლია, ჩემო დაიკო!“.

მზეონა თვითონვე იტანჯებოდა, აინტერესებდა გაე-
 გო, თუ რა იყო ეს? იქნებ ეს იყო წინათგრძნობა. მაგ-
 რამ არა, ეს ხომ სისულელეა, წინათგრძნობისა მას არ
 სჯეროდა, მაშ რა უნდა ექნა, თუ ეს მართლა წინათ-
 გრძნობა იყო? როგორ უნდა მოქცეულიყო?

იქნებ ამიტომ ტირის ახლაც მზეონა? თითქოს პო,
 თითქოს არა. მაშ ტირილის მიზეზი, როგორც ხე-
 დავთ, მას არცთუ ცოტა აქვს. ცალ-ცალკე აღებული
 ეს მიზეზი კი გოგონას არ აატირებდა. თავდაპირველად
 მწარე იყო ცრემლი. მან ჩამორეცხა და თან წაიღო მთე-
 ლი მისი ნაღველი, მნიშვნელოვანი თუ უმნიშვნელო სევ-
 და. ერთი სიტყვით, ყველა მისი საწყენი. მზეონამ უცებ
 იგრძნო, რომ გულზე მოეშვა, თითქოს მძიმე ტვირთი
 მოიშორა. გული ისევ ძველებურად თანაბრად და მშვი-
 დად აუძგერდა, მაგრამ იქნებ ცრემლმა არ განკურნა ის?
 ესეც მოსალოდნელია. ამაოდ ხომ არ უგრძენია შვე-

რომ დროდადრო მათ მხიარულებაში გაერიოს, იგი ვარს
 ურბენდა სახლის პატრონებს და ფეხებში ებღვანებოდა.

ბებიასაც გამოელვია. როგორც ეტყობა, ხმაურმა კი
 არა, შიმშილმა გამოალვია. ოდნავ გაახილა თვალი თუ
 არა, შიშნარევი და მსუნავი თვალით გახედა მაგი-
 დას—სადილი გამოიტანეს თუ არაო. როდესაც დარწ-
 მუნდა, რომ მაგიდაზე სადილი იდგა, დამშვიდდა.

მზეონა ძმას ხელიდან გაუსხლტა, სამზარეულოში ქვა-
 ბი გაარბენინა, რომ კერძი გაეცხელებინა. აბა ცივ სუფს
 ხომ არ მიირთმევს ბებია!

ბებიამ, როგორც ეს მას ჩვეოდა, შალის წინდებიანი
 ფეხებით მოსძებნა ნაბდის ფოსტლები, კანკალით და-
 ამთქნარა და საში თითი უკბილო პირზე მიიფარა.

— საოცარია,—თქვა ჩაფიქრებულმა ბებიამ,—არას-
 დროს სადილის წინ არ წამძინებია.

— არა უშავს რა,—დაამშვიდა გიორგიმ ბებია და
 გვერდით მიუჯდა.—გაამოს ძილი... ჩვენ კი ძალიან გა-
 ხარებული ვართ, დეპეშა მივიღეთ, მამა უკეთ ყოფილა...

— ასეც ვიცოდი,—თქვა ბებიამ,—დამესიზმრა სრო-
 ლა, სისხლი და სინათლე... ვიცოდი, რომ კარგი ამბავი
 მოვიდოდა.

— ოხ, ბებია, ტყუილად კი არ გიწოდე გადმონაშთ-
 თა მუზეუმის ცოცხალი ექსპონატი.

— ვიყო ექსპონატი, — გულგრილად თქვა მოხუც-
 მა,—ოღონდ არ დაივიწყო, რომ შენი ღვიძლი ბებია
 ვარ.

— მე ეს მუდამ მახსოვს,—უთხრა გიორგიმ.

ბებია მაგიდას მიუახლოვდა, დიდხანს იწვალა, ვიდ-

რე მოხერხებულად მოიკალათებდა სკამზე, შემდეგ პურს
ყუბა მოატეხა, ტყემლის საწებელში ჩააწო და სუბინო
განწყობილებით ქაპას შეუდგა.

მზეონამ ცხელი სუფი შემოიტანა ოთახში. ქვაბს მსუ-
ყე ოხშივარი ასდის. გაცხელებულ კერძს საოცრად გემ-
რიელი სურნელება აქვს. ბებია სიამოვნებით იყნოსავს
ამ სუნს და კმაყოფილებით ილიმება. გახარებულმა კა-
ტამაც ეშმაკურად ამოიზნიქა ზურგი და იმ იმედით, რომ
ბებიას კერძიდან მასაც ცოტა რამ ერგებოდა. საცოდა-
ვად აკნაველდა, მაგრამ ბებიამ კინწის კერით გააგლო
ფისო. ის ვერ იტანდა ამ ღორმუცელა, ქურდსა და ღრი-
ტინა კატას.

მზეონა სადილის დროს თავს აქცევიანებდა ბებიას.
ესაუბრებოდა მას მნიშვნელოვან საოჯახო საკითხებზე.
სიბერე და ავადმყოფობა ხომ ხელს უშლის ბებიას გა-
უძღვეს ოჯახს, მაგრამ მას შეუძლია სასარგებლო რჩევა
მისცეს შვილიშვილს, რას იზამ! გამოცდილება დიდი
საქმეა.

გიორგიმ კატას დაუძახა, ფისო მუხლებზე შეახტა
მას. მოიკუნტა, თვალი შინაბა და სიამოვნებით აკრუ-
ტუნდა. გიორგი მისი მეგობარია. კარგა ხანია გიორგი
ასეთ კარგ გუნებაზე არ ყოფილა. იგი კატას ზურგზე
ხელს უსვამდა, ყურს უგდებდა მის კრუტუნს და ფიქ-
რობდა: „შეიძლება სამალარიჩოდ წაფიქვიფოთ კიდეც,
სერგოსთან წაველ, ერთად მოვიფიქრებთ რასმე... მაგ-
რამ აი თურმე რა ეგოისტი ვყოფილვარ. ასეთ საღამოს
დაიკო მარტო დავტოვო?! არა, თუ მხიარულებაა, ბა-
რემ ერთად ვიმხიარულოთ. ვაითუ?.. არა, რა დროს
ფიქრია“...

— აბა, მზეონა, მოემზადე!—ვითომდა მკაცრად ეხმობა ნება დას გიორგი, — აბა, მარდად, მხედრულად და მზად უნდა იყო, რაო? როგორ თუ რატომ? მე და შენ მეჯლისზე მივდივართ, დიახ, მეჯლისზე ჩვენი ქარხნის კლუბში.

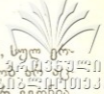
მზეონას შეკითხვაც ვერ მოუხერხებია. მის გაკვირვებას საზღვარი არა აქვს. გიორგი მეჯლისზე ებატივება! ეგებ მოესმა? გოგონამ არც კი იცის გაუხარდეს თუ არა, ეგებ ძმა ეხუპრება. მაგრამ გიორგიმ დას მოსაწყვევი ბარათები უჩვენა— ლამაზი ოქროსვარაყიანი ბარათები. მაშ მართალი ყოფილა! მაშ, სიხარულის მიზეზი ჰქონია! „რალას ვუზივარ....— გაიფიქრა მზეონამ.— რამე უნდა გავაკეთო. ჯერ მაგიდა ავალაგო, მერე...“

— შენ რა, ჭურჭელი უნდა დარეცხო?— იმავე კილოთი უთხრა გიორგიმ, — თავი გაანებე! აბა, ჩქარა, მოემზადე. ჭურჭელს ბებიაც დარეცხავს. ბებია უკვე თავს კარგად გრძნობს. ხომ მართალია, ბებია?

ბებია სდუმს. სახეზე დარდი ეხატება. მაგრამ იმაზე როდი დარდობს, რომ ჭურჭელი უნდა დარეცხოს. თუ საჭირო იქნება— სხვა რამესაც გააკეთებს. ბებიას სულ სხვა რამ აწუხებს. ის ფიქრობს, შვილიშვილი გადამერიო.

— სად გაგონილა, — აღშფოთებით ამბობს ბებია, — რომ პირველ მეჯლისზე ასე მოუზადებლად წაიყვანო ქალიშვილი. ხომ ხედავ, ტანზე რიგიანად არ აცვია. ხომ არ გაგიყდი!

— როგორ თუ არ აცვია, — უკვირს გიორგის, — შენ, ბებიაჩემო...

— გაჩუმდი, ცეტო, ხმა არ გამაგონო, შენ, სულ ერთია, მაინც ვერაფერს გაიგებ... მე რომ ვაზბოვდები, ვიცი, რასაც ვგულისხმობ. ხომ არ გგონია, რომ ჩემი პირველი მეჯლისი დამეფიწყებოდეს? სიკვდილამდე არ დამეფიწყდება.

— გიყვარდეს, იწყება ისტორიული მოგონებები... — უიმედოდ ხელი ჩაიქნია გიორგიმ.

— დიახ, ისტორიული, — დინჯად განაგრძო ბებია, — ისტორიული იყო. როდესაც მე პირველ მეჯლისზე მიმიწვიეს, ოჯახში მთელი თვის წინასწარი სამზადისი იყო. მაშ, აბა როგორ? უპირველეს ყოვლისა, კაბა უნდა შეეკვეთათ, ეს კი, ჩემო კარგო, უბრალო საქმე როდია! ახლა ფეხსაცმელი... შენ, რა თქმა უნდა, ალბათ გეცინება, ეს რალა თავსატეხიაო. მაგრამ ასე არაა საქმე. შენ ვერც კი წარმოიდგენ, გოგი, თუ რას ნიშნავს ნამდვილი სამეჯლისო ფეხსაცმელი. მთელი თვე ვღელავდით. ხუმრობა საქმე ხომ არ იყო — პირველი მეჯლისისათვის ქალიშვილის მომზადება... შენ კი: აბა, მარდად, მხედრულადო, ერთი-ორი, და მოთავებული გგონია ყველაფერი.

— იცი რა, ბები, — მხოლოდ ამის თქმაღა მოახერხა გიორგიმ.

ბებია მადრა მოკუმა წვრილი ტუჩები და რამდენსამე ხანს დუმდა. რასაკვირველია, მან იცოდა, რომ მის სიტყვებს გიორგისთვის არავითარი მნიშვნელობა არა ჰქონდა. გიორგი ყველაფერს თავის ნებაზე აკეთებდა.

— რას იზამ, წადით, — ხმის კანკალით წარმოთქვა ბებია. — მაგრამ მე არ მინდა, რომ ჩემმა შვილიშვილმა სირცხვილი ქამოს. მე აღარას ვიტყვი... გაჩუმდები...

— აი ეს მომწონს, — გულგრილად შენიშნა გიორგიმ.
 ბებიამ თავი ჩალუნა, გულმოსულმა კიდევ ეჩინა მისი
 ლეტი შეკამა. მაგრამ დიდხანს ვერ შეიძლონ დასუბილნი.
 მხოლოდ მანამდე იყო გაჩუმებული, ვიდრე პირი ლუკ-
 მით საესე ჰქონდა.

— მაინც რას ჩაიცივამ? — ჰკითხა ბებიამ, რომელიც
 მდგომარეობას შერიგებოდა, — ეგებ დედაშენის ახალი
 კაბა ჩაიცივა? კარგად გადგია.

— შენც იტყვი, რა, ბებია, — უპასუხა მზეონამ, — რად
 მინდა დედაჩემის კაბა! ჯერ ერთი, დედას ეწყინება...
 მეორეც, მე ის კაბა მამბერებს!

— ღმერთო ჩემო, — გადაიხარხარა გიორგიმ, — გაბე-
 რებს... შენ გაბერებს?

მაგრამ მზეონას როდი ეხუმრებოდა. არც ისეთი ად-
 ვილი გადასაწყვეტი აღმოჩნდა, თუ რა ჩაეცვა. მართა-
 ლია, ბევრი კაბა მას არ ჰქონდა, მაგრამ... იქნებ ეს არშია
 მოვლებული ვარდისფერი კაბა ჩაიცივას, ჯერ კიდევ ახა-
 ლია, მაგრამ ციციონომ უთხრა, ეს კაბა ძალიან შეუფე-
 რებელიაო. შავი რომ ჩაიცივას, მონაზონს დაემსგავსება,
 და მერე არცაა ეს სამეჯლისო კაბა. სჯობს ისევ ცის-
 ფერით გაწყობილი თეთრი ტრიკოტაჟის „კოფთა“ ჩა-
 იცივას, ყველა ეუბნება გიხდებაო. მგონი ყველას მართლა
 ეს კოფთა და ლურჯი აბრეშუმის ქვედაკაბა სჯობს. უბ-
 რალოდ და ლამაზად იქნება. მაგრამ ფეხსაცმელი კი...
 ეხ, სხვა გზა არ არის! თუმცა შარშანდელია, სამეჯლი-
 სოდ არ გამოდგება.

— ჩემი მარაო წაილე, — ეუბნება ბებია, — ასეთ მარაოს
 ვერსად ვერ იშოვი.

2. ე. ფეივინი

K66.203

მზეონამ გადაიხარხარა. ბებიას მარაო ალმათ ასი
წლის მაინც იქნებაო, გაიფიქრა. ასის გარკვეულწინა
მეტისაც. რა სასაცილოა ბებია... ბიბ...ნი...ნი...

ნახევარი საათის შემდეგ კი ბებიას უშედეგო დარი-
გებით აღჭურვილი და ძმა სახლიდან გავიდა.

ახლო მთებიდან სიციხით გავარვარებულ ქალაქში სა-
ლამო ჩამოწვა. სიომ დაბერა. მერედა რა სასიამოვნოა,
როცა მაცოცხლებელი ნიაფი ივლისში შუბლს გაგიგრი-
ლებს.

ქუჩაში ჯერ კიდევ არ ენთო ელექტრონი. სინათლე
პირველად მთაწმინდაზე აკიაფდა - ეს მთა პირველი ეგე-
ბება ცისკარს და დაისს. შუქი ჯერ მთაწმინდაზე აციმ-
ციმდა ალმასის ძეწკვივით, შემდეგ კი ასობით აენტო
ფუნიკულორის პავილიონსა და მის გარშემო, მთაწმინ-
დამ შუქი იასამნისფერი ქურქი წამოიხურა.

— ჩვენი ტრამვაი! — დაიყვირა მზეონამ.

— ტრამვაი! რას ამბობ, მზეონა! პირველ მეჯლისზე
განა ტრამვაით მიდიან! რას იტყვის ბებია?

გიორგიმ ტაქსი გააჩერა.

— აბა, გასწი! — მზიარულად უბრძანა მან შოფერს
და მისამართი უთხრა.

— მეჯლისზე! არის! როგორ წავიდე, მოკლე თუ
შორი გზით?

— შორი გზით, ბედნიერი ყურადღებას არ აქცევს
მრიცხველს, — უდარდელად მიუგო გიორგიმ.

შოფერს გაეცინა და მანქანა გაასრიალა ლამაზ, გა-
ნიერ ხიდზე, რომელზეც უკვე ლანჩიონები კიაფობდა.
ეს ლამპიონები მზით დაჩრდილულ ყურძნის უშველებელ
მარცვლებს ჰგავდა.

მანქანაში მზეონა მიყუჩდა. რალაც უჩვეულო დარდი
შემოაწვა გულზე. რა ვუყოთ მერე! სასიხარულოდ დასრულდა
დროს ცოტა საშიშიც, როცა ქალიშვილს პირველ მხრეს
ლისზე მიჩქარება.

4

ვიდრე გიორგი შოფერს ანგარიშს უსწორებდა, მზე-
ონა ძმას გაკაშკაშებულ კლუბის შესასვლელთან ელოდა.
მას უკვე მოესწრო ორჯერ გადაეკითხა ხელით დაწე-
რილი აფიშა. აფიშაზე მეჯლისს რატომღაც „საცეკვაო
სალამოს“ უწოდებდნენ. ამ ამბავმა მზეონას ერთბაშად
გული აუცრუა და დაალონა. რად დასჭირდა გიორგის
ეს უწნო ხუმრობა! მეჯლისზე დაპატიჟა და თურმე უბ-
რალო საცეკვაო სალამოზე კი მოიყვანა. აბა, რას ჰგავს
ეს, თითქოს პატარა აღარ არის მზეონა, მაგრამ მაინც
თურმე რა ადვილი ყოფილა მისი მოტყუება.

— აფიშას არ დაუჯერო, — უთხრა გიორგიმ. — ჩვენ
ასეთი კლუბის გამგე გყავს: ერთს წერს და მეორეს კი
აკეთებს. თვითონ ნახავ, ისეთი მეჯლისი მოაწყო, რომ
გაოცდები.

... და ეს მართლაც ნამდვილი მეჯლისი იყო. წელან
ტყუილად დაღონდა მზეონა. და-ძმა ქალაღდის ფიფქე-
ბით მიმობნეულ მარმარილოს განიერ კიბეზე ავიდნენ,
ხოლო დარბაზში მათ ნარნარად ეგებებოდა ამ სალამოს
ლამაზი დიასახლისი — მუსიკა. მუსიკა მთლიანად დაეპატ-
რონა ქალიშვილის ამყოლ გულს. მუსიკამ აიტაცა მზეო-
ნა, თითქოს თვალის აუხვია მას, რომ ყველაფერი მომ-
ხიბლავად მოსჩვენებოდა.

კეთილ ფერიას, მუსიკას შეუძლია, როგორც სურს, ისე გარდაქმნას ახალგაზრდა!

კლები დღეს სტუმრებითაა გაჰედილები. მათ უყვარს ყველგან ცეკვავენ: სასტუმროში, დიდ დარბაზში, ღია აივანზე თუ გაჩაღებული ბალის ხეივნებში... ასობით მოცეკვავეა. და მათ შორის, თუ ჩვენი თვალით განსაზღვრავთ, ლამაზები და ულამაზონიც არიან, მაგრამ მზეონას ყველა ლამაზებად ეჩვენება. მოდი ჩვენც მზეონას თვალთ ვუცქიროთ დღეს ყველაფერს, თორემ რა ეშბი ექნება მეჯლისზე ყოფნას.

— მოდი, გოგი, ვიცეკვოთ... რა მოგივიდა!

— ერთი წუთი მოითმინე. მზეონა, ჯერ ჩამოვიცილებ ამ ტექნოლოგს, — უთხრა გიორგიმ და ანიშნა მაღალ სქელ კაცზე, რომელიც ფართო სახეზე გაბრწყინებული ღიმილით მათკენ მოდიოდა.

— გოგი, მაგას რა უნდა შენგან?

— რალაც ენდომება, — უგულოდ უპასუხა გიორგიმ და სერიოზულად დაუმატა: — არ მომწონს ეს კაცი. უკვე ორმოცდაათი წლისაა და აქამდის ცოლი არ უთხოვია. ასეთი პიროვნება...

გიორგიმ აქეთ-იქით მიმოიხედა:

— აი აქ დაჯექი, კუთხეში, ახლავე მოვალ, — უთხრა გიორგიმ და ჩქარი ნაბიჯით წავიდა ორმოცდაათი წლის საცოლე კაცისკენ.

სანამ მზეონა ძმის ხელზე იყო მიყრდნობილი, თავს კარგად გრძნობდა, მაგრამ როგორც კი დასკილდა ძმა, გუნება გაუფუჭდა. ამ დროს თითქოს მის ჯიბრზეო, მუსიკაც შეწყდა და რეპროდუქტორიდან პირდაპირ მზეო-

ნას თავზე დაიჭიკა ცეკვების გამწესებლის ჩახლეჩილმა ხმამ:

— ვაცხადებთ ათწუთიან შესვენებას! შემდეგ — ცეკვა იქნება ვალსი.

მოულოდნელობისაგან მზეონა შეკრთა. ამ ხმაზე შემოტრიალდა და სარკეში თავისი თავი დაინახა.

ახ, ნეტავ ეს სარკე სულაც არ დაენახა, ისეთი საცოდავი და უშნო გამოჩნდა მზეონა! ნუთუ ეს ის ქალიშვილია, რომელსაც წუთის წინ მეჯლისის სილამაზით თავბრუდასხმულსა და მუსიკით მოხიბლულს ეგონა, რომ საღამოს პირველი მზეთუნახავი იყო! ფუ! რა წვრილი, წვრილი ფეხები ჰქონია. ამ ფეხებით განა შეიძლება ვალსის ცეკვა, ან ეს ქვედა კაბა რასა ჰგავს. პიონერს კიდევ ჰო, შეეფერება, მაგრამ ამ კაბით ქალიშვილის მეჯლისზე წასვლა ყოვლად შეუძლებელი იყო. რასა ვგავარ. ღმერთო ჩემო, რა დაბნეული და სულელური გამომეტყველება მაქვს... — გაუელვა მზეონას, — რა უშნო, რა უღამაზო ვარ. რისთვის მოვედი, რა მინდოდა აქ? რომ მასხარად ამიგდონ? როგორ მოატყუა მუსიკამ! ბოროტმა, საძაგელმა, მატყუარა მუსიკამ. საწყალი გიორგი. ალბათ ყველა ჩურჩულებს: ეს ვინ აუკიდნია ჩვენს ინჟინერ გიორგის, ნამდვილი გომბიოაო.

მზეონას ახლა მხოლოდ ერთი სურვილიღა დაუფლებოდა. უნდოდა დაეხურა უჩინმაჩინის ქუდი და გაპარულიყო აქედან შინ! შინ უნდა წასვლა მზეონას. იქ ურჩევნია, იქ, იმ საძაგელ ფისოსთან და ბუზლუნა ბებიასთან.

მზეონა თვალს აცეცებს, ძმას ეძებს, მაგრამ ამ მხიარულ ხალხში ვეღარც ძმას პოულობს.

რატომ ყველა რაღაცნაირად უცქერის მზეონას! რა-
ღაცნაირად უცქერიან და იღიმებიან. იცინევენ, ცეცხელ-
ნეთ,—ამბობს გულში მზეონა, — თქვენ კი გრძობთა! რაღაცნაირად
არხეინად და მე...—უცებ მზეონამ თვალი შეასწრო ძმას
და მისკენ გაექანა. სთხოვა, რომ შინ წაეყვანა, რომ ის
ალარ დარჩებოდა აქ. მაგრამ ამ დროს გაისმა მუსიკა:
დაუკრეს ვალსი. გიორგიმ დას ხელი გაუწოდა:

— ვიცეკვოთ! რა მოგდის, მზეონა?

— გოგი, არ გრცხვენია ჩემთან ცეკვა? აბა, შემობ-
ხედე, რასა ვგაფარ.

— აი, თურმე რაშია საქმე!—გაეცინა გიორგის,—მე
კი წუთის წინ მეუბნებოდნენ, ამ საღამოს შენი და ყვე-
ლას სჯობსო.

— დამცინი, გიორგი,—საცოდავი ხმით წარმოთქვა
მზეონამ,—აბა, ერთი ჩემს ქორფლს შეხედე.

— ჰმ, მართლაც, რომ ქორფლია,—გაეხუმრა გიორ-
გი,—საიდან გაგიჩნდა? მაგრამ ამაზე შემდეგ ვილაპა-
რაკოთ. ახლა კი ვიცეკვოთ. ყველას ვაჩვენოთ, თუ რას
ნიშნავს ნამდვილი ვალსი.

დიახ, სწორედ ახლა მიხვდა მზეონა, თუ რა იყო
ნამდვილი ვალსი. მას წინათაც ბევრჯერ უცეკვია ამხა-
ნაგებთან, მაგრამ განა იმას ცეკვა ეწოდებოდა... ერთ-
ხელ ციცინოს დღეობაში მზეონამ ერთ მაღალ, მოუხე-
შავ ბიჭთან იცეკვა ვალსი. განა იმას ცეკვა ეთქმოდა!
ის ბიჭი დათვივით დაალაჯებდა. წამდაუწუმ ფეხს ფეხ-
ზე ადგამდა. არა, აქამდე თურმე მას არ სცოდნია, რა
იყო ვალსი. ,თურმე რა ნეტარება ყოფილა, როდესაც
ოდნავ ეხები იატაკს და მთელი სხეულით მუსიკას მინ-
დობილი, ცეკვის გრიგალში ტრიალებ.

ისევ დაიპყრო მზეონას მთელი არსება მუსიკამ, ამ
კეთილმა ჯადოსანმა. არა, შენ არ ცრუობდი, როგორც
როდესაც ყველაზე ლამაზი მიწოდე. ეს იმ სასაბუკო
სარკემ მომატყუა. შეშურდა ჩემი სილამაზე და უნდოდა
გული გაეტეხა ჩემთვის.

მუსიკის ძლიერმა ტემპმა ქალიშვილი ისეთ მწვერვა-
ლებზე აიტაცა, რომელსაც ოცნებითაც ვერ შეჰბედავდა.
ამ მწვერვლიდან ახალგაზრდას თვალწინ ეშლება უსაზღვ-
რო სამყარო, რომელსაც სიყრმე მომავალს უწოდებს.
ამ მწვერვლიდან ისეთი ჩანს მომავალი, როგორც ყო-
ველ ჩვენგანს ჩვიდმეტი წლის ასაკში ეჩვენებოდა: ნათე-
ლი და სვებედნიერი.

მაგრამ განა ვალსის ცეკვისას აწყყოსა და მომავლის,
ოცნებისა და სინამდვილის საზღვარს დაინახავ? თუ
თვალს დახუჭავ (და შერე რა სასიამოვნოა თვალდახუ-
ჭული ცეკვა!), ოცნება სინამდვილედ გადაგექცევა. აი
ხედავ, რომ... მოდის ის (ყველაზე მალა), ის, შენი სა-
თუთი ოცნების რჩეული, ვინც ჯერ არ გინახავს, მაგ-
რამ გულით შეგთვისებია და ყველაზე მეტად შეგყვარე-
ბია, მის მგზნებარე თვალეებში ჩაუქრობელი ცეცხლი ან-
თია, და შენ იცი, რომ ეს ცეცხლი შენ გაგიჩალებია!
მის ბაგეზე ნაზი ღიმილი კრთის და შენ იცი, რომ ეს
ღიმილი მხოლოდ შენია. მძლავრად ბორგავს მისი გულ-
მკერდი და შენ იცი, რომ ამ გულ-მკერდში მომწყვდეუ-
ლი პატიოსანი გული მხოლოდ შენთვის ძგერს. ის ხელ-
ში იღებს შენს გამოწვდილ ხელს და მისი გული შენს
გულად გადაიქცევა, შენი სისხლი მის სისხლში აირევა
და ამის შემდეგ მისი ცხოვრების გზა, რაგინდ მძიმე და

ეკლიანიც არ იყოს ის, უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე, შენი
 სიცოცხლის გზად გადაიქცევა.

კიდევ ბევრის თქმა შეიძლებოდა ჯერ აზარსებულ
 გულის რჩეულთან ქალწულის პირველ შეხვედრაზე, მაგ-
 რამ აქ მუსიკა შეწყდა. დამკვრელნი დაიღალნენ საყვირ-
 თა ჩაბერვისაგან, დაიქანცნენ მოცეკვავენიც. გოგონამ
 თვალი გაახილა და წარმტაცი ზმანება გაქრა, მაგრამ
 ქალწულის გულში ხომ ვერ დაისადგურებს სევდა და
 ურწმუნობა! მან იცის, რომ დადგება ეამი და ვინც
 ახლა ის დასტოვა, მასთან სამუდამოდ მოვა.

ტაშის გრიალმა თითქოს გამოაფხიზლა მზეონა.

— ვის უკრავენ ტაშს, გოგი? — ეკითხება გოგონა.

— რასაკვირველია, ჩვენ. ჩვენ ყველაზე კარგად ვი-
 ცეკვეთ ვალსი. აბა, ახლა საჩუქარი გინდა, მზეონა?

მზეონა უკვე მოწონების ტაშით დააჯილდოვეს, წუ-
 თის წინ ცის ლაგვარდში მონავარდე მზეონას, გეფიცე-
 ბით, მეტი არაფერი უნდოდა თქვენგან. ზეციდან ჩამო-
 სულს ყოველთვის ასე როდი ხვდებიან.

— მე არავითარი საჩუქარი არ მინდა, გოგი, — გაე-
 ცინა მზეონას, — მაგრამ ნაყინს კი შევქამდი, დამცხა.

— ნაყინს? მიირთვი, რამდენიც გინდა.

მაგრამ არც ისე ადვილია ბუფეტთან მისვლა. ყვე-
 ლას ცხელა და ნაყინს ეტანება. „ნეტავ მარაო წამომე-
 ლო, — ნანობს მზეონა, — ბებიას რჩევას თურმე ყური უნ-
 და უგდო ხანდახან“.

ახ, რა გემრიელია ნაყინი! ცუდია, რომ ერთი ულუ-
 ფის მეტს ვერ შექამ; შეუძლებელიცაა და უხერხულიც.

— გმადლობ, გიორგი. შენ ყველაზე კარგი, ყველა-
 ზე ძვირფასი ძმა ხარ.

— ნუთუ? — გაელიმა გიორგის, — მაშ ყოველდღე წა-
ყინს გიყიდი.

მაგრამ ასე უცებ რა დაემართა გიორგის? ტუჩებზევე დააკვდა, ცეკვის შემდეგ აწითლებული ღაწვე-
ბი გაუფითრდა. გიორგიმ დაიკოს ნიდაყვზე ხელი მოუ-
ქირა:

— მზეონა, ხედავ?

— არაფერს არ ვხედავ, გიორგი, — შეშინებული ჩურ-
ჩულებს მზეონა. ვერ მიმხვდარიყო, რამ ააშფოთა და
ააღელვა ძმა. ის ხომ ასეთი მშვიდი და ძლიერია.

— შენ სხვაგან იყურები! ხედავ, აი იმ ბოძთან რომ
ქალიშვილი დგას? არა, თეთრში კი არა, ცისფერ კაბა-
ში. მართალი მითხარი: მოგწონს თუ არა?

— მომწონს, — თავშეუყავებლად უპასუხა მზეონამ. —
ვინ არის ის ქალიშვილი?

— ჩემი მტანჯველი, — გიორგიმ ისეთი კილოთი წარ-
მოთქვა ეს სიტყვები, რომ მზეონას გული შეეკუმშა.
საბრალო გიორგი, ჩემო კარგო ძამიკო, რა დაგემართაო —
გაიფაქრა.

— მაშ რისთვისღა მოგწონს? ჰკითხა დაბნეულმა
მზეონამ.

— შენ აი რკინას ჰკითხე, ანდამატისკენ რად იწევს,
მერასა მკითხავ? თვითონაც არა გამეგება.

— შენ... შენ მას მოსწონხარ? — ჰკითხა მზეონამ და
შეშფოთებული თან ცდილობდა გარკვეულიყო მდგომარეობაში.

— არ ვიცი, — უპასუხა გიორგიმ და ამოიოხრა.

მზეონამ იგრძნო, რომ მზად იყო შეეძულებინა ეს

ცისფერკაბიანი ქალიშვილი. ნუთუ ქვეყანაზე არიან ისეთი ქალიშვილები, რომლებსაც შეუძლიათ გიგანური მოსწონდეთ? ერთი ამას დამიხედეთ, ვითომ რა ისეთი მზეთუნახავი ბრძანდება. თბილისში ათასია მისი მსგავსი. არც მაინცადამაინც გემოვნებით აცვია. ცისფერ კაბაში გამოწყობილა და თავი მოაქვს, ფიქრობდა მზეონა.

მზეონა გულში გრძნობდა, რომ უსამართლო იყო ქალიშვილის მიმართ, მაგრამ ძნელია სამართლიანად განსაჯო ის, ვინც უნეს ძვირფას ძმას სტანჯავს.

— ალბათ ამაყია, — ზიზლით თქვა მზეონამ.

— არ გაბედო, გესმის! მე თვითონაც ვიცი, რომ ამაყია. დღეს ყველაფერს ვკითხავ. როგორ შირჩევ, ვკითხო?

აბა რა უნდა ეპასუხნა მზეონას? ეთქვა: თვითონაც უნდა ამაყი იყო, გოგი, არაფერიც არ ჰკითხოო. მაგრამ გიორგის ისეთი გამომეტყველება ჰქონდა, რომ სჯობდა დათანხმებოდა მას.

— თუ გინდა, ჰკითხე, გოგი...

— დიახ, დიახ... ახლავე მოველაპარაკები, დღეს ან არასოდეს...

— მე მარტო მტოვებ, გოგი? — ჰკითხა ცრემლმორეულმა მზეონამ. აი ახლა კი მას ნამდვილად სძულდა ის ცისფერკაბიანი ქალიშვილი.

— მარტო გტოვებ... — დაიბნა გიორგი. კაკმა რომ თქვას, ამაზე მას არც უფიქრია და რასაკვირველია, არც კი დაფიქრდებოდა, ისე გაიქცეოდა. კიდევ კარგი, რომ მზეონამ მოაგონა. არა, რა თქმა უნდა, დაიკოს მარტო არ დასტოვებს. აი თუ გინდა თავისტეხა! გიორ-

გის ბევრი ნაცნობი ჰყავდა, მაგრამ ისინი, ვისაც შევხვდით, ანდოს დაიკო, თითქოს ჯიბრზე გაქრა. ან კაცი კი გარს გვიტრიალებს და არ ბეჭედობს. მაგრამ, არა, — დებს ასეთ კაცებს არ აცნობენ. ნეტავ სად გადაიქარგნენ დანარჩენი ამხანაგები? ეს არის აქ სერგოს მოჰკრა თვალი, მაგრამ ისიც გაქრა, თითქოს მიწამ ჩაყლაპაო. მეგობრებიც ამას ჰქვია; როცა დაგვირდება, სანთლითაც ვერ იპოვნი! — ფიქრობდა გიორგი.

ღრო გადის და გიორგის უკვე კიდევ ეშინია გაიხედოს იქით, სადაც ცისფერკაბიანი ქალიშვილი ეგულება. იქ რომ აღარ დაუხვდეს: „ნეტავი არ წაფილეს... ნეტავ არ წაფილეს“, — ნატრობს გიორგი.

— რევაზ! — დაიყვირა გახარებულმა გიორგიმ, — გამარჯობა, ძვირფასო!

ისინი სულ რამდენიმე საათის წინ დაშორდნენ ერთმანეთს, მაგრამ გიორგი გაკვირვებულ რევაზს ხელს ართმევს ისე, როგორც დიდი ხნის უნახავს.

— აი, გაიცანი ჩემი დაიკო. ეს კი რევაზ შამათავაა. ჩვენი საამქროს მშენებელი და სიამაყე. გახსოვს, მზეონა, მე რომ გიამბე რევაზზე?

მზეონას არასდროს არაფერი სმენია რევაზ შამათავაზე, მაგრამ ეტყობა, ახლა გიორგის ყველაფერი დაავიწყდა. ერთს ლაპარაკობს და სხვას ფიქრობს: რაღაც დაფანტულად იცქირება. კაცს ხელს ართმევს, თვითონ კი განზე იხედება. აღარც მზეონა არსებობს მისთვის... თითქოს აქ არც იდგეს.

გიორგიმ კიდევ რაღაც ილაპარაკა რევაზზე, ხუმრო-

ბაც სცადა, მაგრამ არ გამოუვიდა, დამნაშავესავეთ ვაი-
 ღიმა და ბოდში ითხოვა: ქარქინეული

— მე ცოტა ხნით დაგტოვებ, მზეონა. ტყეპაშვილი
 გი ბიჭია. არ მოგაწყენს.

5

მზეონა არც კი უმზერს მას, ვისთანაც ძმამ დასტო-
 ვა. მთელი მისი ყურადღება გიორგისკენ არის მიბურო-
 ბილი, აი, თურმე როგორი ყოფილა შეყვარებული ადა-
 მიანი შესაშურიც არაფერია. თურმე ძალიან მოსაწყენი
 ყოფილა, როდესაც შეყვარებულს შორიდან უთვალ-
 თვალეზ.

მზეონა ძმას თვალს არ აშორებდა: „გაშალე ფრთე-
 ბი, გიორგი! ამაყი და გონიერი იყავი, ძმაო, გესმის!
 არასდროს არ დაიმკირო თაფი იმ უცხო ქალის წინა-
 შე!“ — ფიქრით ვეგდრებოდა ძმას მზეონა. როგორც
 ჩანს, გიორგის გული ვერ გრძნობდა დის მოწოდებას,
 მაგრამ აქ უკვე ვერას გააწყობ, ძვირფასო მზეონა!

გიორგი ცისფერკაბიან ქალიშვილს მიუახლოვდა,
 მიესალმა, რაღაც უთხრა, ქალიშვილს გაეცინა. მშვიდად
 და თამაზად, დიასახლისივით ხელკავი გამოსდო მის ძმას
 და სადღაც წაიყვანა... ალბათ ბაღში. ეჰ, მზეონამ, რო-
 გორც ჩანს, ამასაც უნდა გაუძლოს. დადემქ და უყურე
 როგორ მიჰყავს ვიღაც უცხო, უსიამოვნო ქალიშვილს
 შენი ძმა. უნდა მოითმინო, რას იზამ... ალბათ ასეთია
 ცხოვრება.

მზეონამ პირველად შეხედა იმ ახალგაზრდას, ვისთა-

ნაც ძმამ დასტოვა, არა უშავს რა — კარგი კაბუკი!
გიორგიზე ორი გოჯით მაღალი იქნება, მხარ ბეჭეტი მოჭედილი
დავეს მიუგავს. თუმცა სახე სრულიად ბავშვურად იქნა.
ეტყობა. ჯერ სახე არ გაუპარსავს. ან რა ვაქცაციის სა-
კმეა ასეთი ხშირი და გრძელი წამწამები?..

მზეონამ წამწამებს შეხედა და უცებ ახალგაზრდა ვაგს
წაბლისფერ მკაცრ თვალებში ჩახედა. გაიფიქრა: მე მას
არ მოეწონვარ. მოწყენილია და ფიქრობს, როგორ გა-
მეკცესო... მაგრამ ვერ მივართვი? ჯერ გავაწვალე და
შემდეგ ვეტყვი: მშვიდობით! გავაწვალე? რატომ უნდა
გავაწვალო? აბა, ცისფერკაბიანი ქალიშვილი! აბა, ის
რატომ აწვალებს ჩემს ძმას?..

— რა უნდა ვაკეთოთ ახლა? — ჰკითხა მზეონამ.

ეს ალბათ გამოწვევის კილოთი უთხრა. მაგრამ რე-
ვაზს ეპვი არ ეპარება თავის ახალ ნაცნობის ვერაგ გან-
ზრახვებში და მხრებს იჩეჩს.

— თქვენ ალბათ ცეკვავეთ? — კვლავ ჰკითხა მზეონამ.
რევაზმა თავი დაუქნია.

— ლაპარაკი იციტ?

— საათში მხოლოდ ათ სიტყვას ვამბობ.

„ერთი ამას დამიხედეთ, რა უკარებაა!“ — გაიფიქრა
გოგონამ.

— მიამბეთ საინტერესო რამ.

— აი სიტყვებს დაეაგროვებ და გიამბობთ. დამიცდით?

— სრულიადაც არ მინდა მოწყენა, სჯობია ვიცეკვოთ.

— როგორც გნებავთ.

ორკესტრმა „პოლკა“ დაუკრა. მზეონას მოსწონს ეს
ციკვა; მზიარული, აღფრთოვანებული, მგზნებარე, მაგ-

რამ რა საშინლად ცეკვავს ეს რევაზი! ცეკვის მაგიერ
თითქოს უსიამოვნო, უინტერესო საქმეს ასრულებს.
ეს რა წამებია! იქნებ საერთოდ კარგი კაცია, იმისთვის
მასთან მეგობრობა შეუძლებელია. ისე მოგწყინდება,
რომ სულს დაღვევ.

- გეტყობათ, ცეკვის ცუდი მასწავლებელი გყოლიათ.
- შეიძლება, — დაეთანხმა რევაზი.
- არ გინდათ ცეკვა?
- რატომაც არა...
- მე კი არ მინდა.
- როგორც გნებავთ.

ისინი წრიდან ერთმანეთის უკმაყოფილონი გამოვი-
დნენ. მეჯლისის გამრიგებელი სტუმრებს სთავაზობს
ნომრებს „ფოსტის“ სათამაშოდ. მზეონამ ამოიჩია
ოთხკუთხა კარტონი, რომელზეც ეწერა „17“ — რამდენი
წლისაც თვითონ იყო. რევაზმა რატომღაც ოცდაცამე-
ტი ნომერი აიღო.

— უფროთხილდით, თქვენ ოცდაცამეტი უბედურება
მოგელით.

— დასაწყისისათვის ერთიც მეყოფა, — გაიღიმა რე-
ვაზმა.

„აი თურმე რაში ყოფილა საქმე! — გაუელვა მზეო-
ნას, — მე ამისთვის უბედურება გყოფილვარ. რას იზამ,
მოითმინე და ეწამე, შე ყოყლოჩინა, შენა“...

კედელთან მდგარ სავარძელში დასხდნენ და დიდხანს
სდუმდნენ. მობეზრებოდათ ერთმანეთი და ორივე ნატ-
რობდა, როგორმე ჩქარა მოსულიყო გიორგი და დაე-
შორებინა ისინი.

წერილებით დატვირთულმა თმახუქუქმა ბიჭუნამ,
 „ფოსტალიონმა“, ორჯერ ჩაუარა მათ.

— ჩვენ არ გვწერენ? — ჰკითხა მზეონამ. მას შემდეგ
 ვისწეს გამოვლავარაკოს, აბა მთელი საღამო მუნჯივით
 ხომ არ იჯდება!

მაგრამ ფოსტალიონს საღაპარაკოდ არ სცალია. იგი
 მოკლედ უპასუხებს მზეონას, როგორც ეს ყველა ფოს-
 ტალიონმა იცის:

— გწერენ, მაგრამ ჯერ არ ვზავნიან.

„მწერენ!.. არავინაც არა მწერს, აქ მე არავის არ
 ვესაქიროები“, — ფიქრობს მზეონა. მზეონას უკვე აღარ
 სჯერა ლამაზი ზღაპრისა.

— აი თქვენი წერილი, — შორიდანვე უყვირის ფოს-
 ტალიონი და სამკუთხედად დაკეცილ ბარათს მოათ-
 რიალებს.

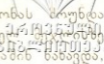
წინდაწინ თურმე არ უნდა იღარდო! როგორც ჩანს,
 ვილაც მაინც ფიქრობდა მზეონაზე.

მზეონამ გაიწია წერილისაკენ, მაგრამ ფოსტალიონმა
 შრდილობიანად აიცილა მისი ხელი.

— ბოდიში, ეს წერილი ოცდამეცამეტე ნომრისაა.

„ოცდაცამეტი უბედურება“ მოაგონდა მზეონას თა-
 ვისი მწარე ხუმრობა და ისე იგრძნო თავი, თითქოს
 ოცდაცამეტი უბედურება მას დასტყდომოდა, რატომ?
 მას ხომ არ ჩაუდენია და არც ვისმესთვის უსურვებია
 ბოროტება?

რევაზმა წერილი არ წაიკითხა, დაქმუნა და ჯიბე
 ში ჩაიდო. ამ მოქმედებამ სულ დააბნია მზეონა. „ყოყ-
 ლოჩინა, ნამდვილი ყოყლოჩინა. ვითომ თავაზიანობს“, —

უსიამოვნოდ გაიფიქრა მან. უცებ მზეონას მოუნდა მთელი ეს ფოსტა, რაც ამ მომბებრებელს დაგროვდა, მხოლოდ მას მიეღო. აბა, მაშინ ნანანავდა, რა გუნებაზეც დადგებოდა რევაზი, მაგრამ ქვეყნად სასწაულები არ ხდება, და განსაკუთრებით, სასწაულს ვერ მოახდენს ისეთი უშნო გოგო, როგორიც მე ვარ, — ფიქრობდა ის.

ასე განწყობილ მზეონას აღარც კი ესიამოვნა, როდესაც ფოსტალიონმა სამი ბარათი ერთად მიუტანა. ერთი ბარათი საშინელი სულელური იყო, — ათი კითხვის ნიშანი და უამრავი წერტილი, თითქოს ბუზების ნაკვალევიაო. მზეონამ ბარათი ხმამაღლა წაიკითხა. რატომღაც მას უნდოდა რევაზისათვის რითიმე ეწყენინებინა.

— სასაცილოა, არა? — შეეკითხა იგი და გაეცინა.

მაგრამ რევაზს არც კი გაელიმა.

— რალაც სისულელეა, — თქვა მან და მზეონაც გაჩუმდა. მართლად რა საჭიროა სიცილი, თუ სასაცილო არაფერია.

მეორე ბარათი კი ხმამაღლა აღარ წაიკითხა მზეონამ. ოჯახის საიდუმლოება დაიცვა, ბარათში გიორგი აღფრთოვანებით სწერდა ცისფერკაბიან ქალიშვილზე, რა ბედი აქვს ზოგს. მართლაცდა, ცისფერ კაბაში გამოწყობილი ის საძაგელი გოგო ამ სიტყვების ღირსი სულაც არ იყო. როდესაც მესამე ბარათი გადაიკითხა, მზეონამ გამარჯვებული სახით გადახედა რევაზს. ეს ბარათი პირადად მას ეკუთვნოდა.

„მე შინდა თქვენი გაცნობა, მაგრამ არ ვიცი, შესა-

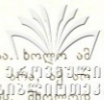

ძლებელია თუ არა. ვერ ვბედავ საცუკვად თქვენს გამოწვევას, უარი რომ მითხრათ? შემძლია იმედი, რომ თანახმა იქნებით? თუ თანახმა ხართ, დააქნიეთ და მე მოვალ“.

თანახმა იქნება თუ არა! ღმერთო ჩემო, რა თქმა უნდა, თანახმა იქნება! პირდაპირ აღარ შეუძლია ჯდომა ამ გაუცინარ ჭაბუკთან, რომლის გულგრილობამ ლამის გაჰყინოს. გოგონას არც კი შეუხედავს რევაზისათვის, ისე დააქნია თავი თანხმობის ნიშნად.

6

და აი სწორედ ამ დროს ზღაპრისა თუ სიზმრის მსგავსი რამ მოხდა. ორკესტრმა დაუკრა ვალსის შესავალი და მუსიკის პირველსავე აკორდზე მის წინ წარმოსდგა არტილერიის ახალგაზრდა ლეიტენანტი. ეს ისე სწრაფად და მოულოდნელად მოხდა, გეგონებოდათ, ოფიცერი ან იატაკიდან ამოძვრა ანდა ციდან ჩამოეშვაო; უფრო კი მგონი ციდან ჩამოეშვა. რადგან მზეონამ უცებ თვალიც კი მოხუჭა, ისე ეღვარებდა და ბრწყინავდა ლეიტენანტი. ბრწყინავდა მისი დეზებიანი კრიალა ჩექმები, გაქათქათებულ კიტელზე დაბნეული ბრწყვიალა ღილები, მოოქრული სამხრეები და მკერდზე—ვერცხლის მედალი. მაგრამ ყველაზე ძლიერ ბრწყინავდნენ ლეიტენანტის თვალები, როდესაც ისინი განცვიფრებულ გოგონას შეეფეთნენ. მზეონამ ვერ აიტანა ეს მზერა და დაბნეულმა თავი დახარა. ნუთუ ეს გაბრწყინებული ლეიტენანტი მასთან მოვიდა? არა, ეს ყოვ-

ლად შეუძლებელია. აქ რაღაც გაუგებრობაა. ხოლო ამ ფიქრთა უკუმყრელმა გულმა უჩურჩულა: მარკოშმა მარკოშის შიშით, მხოლოდ შენთან მოვიდა ის, მხოლოდ შენთან და შენი გულისთვის, და შენც უნდა იცეკვო მასთან. შენ ხომ არაფერი გსურს უფრო ძლიერად, ვიდრე მასთან ყოფნა, მასთან დარჩენა. აბა ვის ძალუძს წინ აღუდგეს ქალწულის გულს ხმას, რომელიც კარნახობს და ბრძანებლობს ისე, თითქოს უკვე იცის, რაც ჯერ ქვეყნად არაფერ უწყის.

— ნებას მომცემთ?—ოდნავ თავს ხრის ოფიცერი და ეკითხება რევაზს.

— მე შეკითხვებით?—გაიოცა რევაზმა.

ოფიცერმა კვლავ თავი დახარა. რევაზმა მხრები აიჩეჩა.

— თუ ამას სურს, იცეკვოს.

„რა ხებრეა,—აღშფოთდა მზეონა,—თავაზიანი კაცი არასდროს არ იტყვის, თუ ამას სურსო, ვითომ სახელა არ მერქვას“.

მზეონა წამოდგა, ოდნავ შემკრთალმა, თითქოს ეშინია, არ დაეწვასო, ლეიტენანტს ბრძყვიალა სამხრეზე დაადო ხელი. ოფიცერი ლამაზად და მსუბუქად ცეკვავს და ვალსიც ისე კარგია, მზეონას საყვარელი ვალსი. მაგრამ ის გრძნობა, რაც დღეს პირველი ცეკვის დროს განიცადა, აღარ გამოვრებულა. მუსიკამ თითქოს ფრთა შეასხა მზეონას; აი, საცაა. აიტაცებს და შორს, შორს გააფრენს მას, მაგრამ ლეიტენანტი მუსიკაზე უფრო ძლიერია. არ უშვებს მზეონას. გოგონა ამჟამად მხოლოდ ლეიტენანტზე ფიქრობს და სურს მხოლოდ მას შეჰყუ-

რებდეს. ნეტავ ვინ არის და რისთვის სწადია მისი
გაცნობა? ან იქნებ ეს ხუმრობა იყო?

მზეონამ ჩუმად აათვალღერა ოფიცერი. რატომღაც
ეცნო მისი სახე. ეს სახე მას სიზმარშიც არ მოლანდებ-
ოია, მაგრამ მაინც ნაცნობი სახე აქვს. ძალიან ნაცნობი.

— მე მგონი, რომ გიცნობთ,— გაუბედავად უთხრა
მზეონამ.

— დიდი ხანია, რაც მიცნობთ,— დაუდასტურა ლეი-
ტენანტმა.— მეც, მზეონა, თქვენ დიდი ხანია გიცნობთ...

— თქვენ ვასო არა ხართ?— წამოიძახა გაკვირვებულ-
მა მზეონამ.— უწინ ჩვენ ერთ ქუჩაზე ვცხოვრობდით.

— დიახ, სწორედ ასე იყო.

— რატომ მაშინვე არ მითხარით?

— იმედი მქონდა, რომ თვითონ მიცნობდით.

— აბა როგორ უნდა მეცნეთ... მაშინ თქვენ მოკ-
ლე შარვალში დარბოდით,— დაბნეული მზეონა წუთით
დაჩუმდა: ეს რა სისულელე წამომცდა, ეწყინებაო,
გაიფიქრა.

მაგრამ ლეიტენანტს არ სწყენია. პირიქით, კეთილმა
ლიმილმა გადაურბინა სახეზე და მზეონას ფიქრი დაამ-
თავრა:

— ახლა კი ოფიცრის ბრიჯი და დეზებიანი ჩექმა
მაცვია.

— დეზები... ყველაზე სასაცილო სწორედ ეს დეზე-
ბია,— გაეცინა მზეონას.

— ყველაზე სასაცილო? რატომ?— კვლავ ლიმილით
ჰკითხა ვასომ.

— რამდენადაც მახსოვს, თქვენ ჩუდამ ფეხშიშველი
დარბოდით.

— აა, — შუბლი შეიკმუხნა ლეიტენანტმა, მგრაბ მზეონა როდი ამჩნევდა, რომ ლეიტენანტს ვიჭყუყუტაღი ბი არ ექაშნიკებოდა. მას ეცინებოდა, რაღაღაღაღაღაღა მანეთს უდარებდა სრულიად განსხვავებულ ორ ადამიანს ბრწყინვალე ლეიტენანტსა და ქალაქის განაპირას მცხოვრებ ფეხშიშველა ბიჭუნას, სულ რომ ემტერებოდა და გასაქანს არ აძლევდა მზეონას.

— აი მესმის შეხვედრა, — თქვა მზეონამ, — მოგონებრისაც კი მეშინია, რამდენჯერ გიწვალეებივართ. ყოველდღე მუჯლუგუნები, ფეხის წამოდება, ჩქმეტა, საკვირველია, ან კი როგორ გამეზარდა ნაწნავეები, მაშინ თქვენ განსაკუთრებით არ მოგწონდათ ჩემი თმა.

— არ ღირს წარსულის მოგონება, — უბასუხა დაბნეულმა ლეიტენანტმა.

— რატომაც არ ღირს, — აღიზიანებს მზეონა, — ძალიან კარგი მოსაგონარია. მე მხოლოდ მწყინს, რომ რამდენიმე ჩალურჯებული ადგილი არ დამრჩა ტანზე, ასე ვთქვათ სამუდამო სახსოვრად.

ვასოს ნამდვილად გაუფუქდა ხასიათი. მზეონას კი უხაროდა. სწორედ ამას ჰქვია შურისძიება!

— მე დამნაშავე ვარ თქვენ წინაშე, — ჩუმი ხმით წარმოთქვა ვასომ, — მაგრამ ისიც მოიგონეთ, თუ ჩემი ბოროტებანი რა ერთბაშად შეწყდა...

— მახსოვს... როგორ შეიძლება არ მახსოვდეს. ჩემდა სასიამოვნოდ ერთ მშვენიერ დღეს თქვენ გაქრით. ალბათ სხვაგან გადახვედით.

— ო, არა, არსადაც არ გადავსულვარ. მე მხოლოდ თქვენდამი შევიცვალე განწყობილება.

ქართული
ენების
სამეცნიერო
ცენტრი

— არ მესმის.

— ახლავე გაიგებთ. გახსოვთ ერთხელ რომ ლაპარაკობდნენ თქვენი მამის საფრონტო გმირობის შესახებ?..

— რასაკვირველია, მახსოვს, მაგრამ ეს ამბავი აქ რა შუაშია...

— იმ შუაშია, რომ შემრცხვა... ნართლა შემრცხვა... კაცი ფრონტზეა და მის შვილს კი როგორ ვაწვალებ მეთქი. და იმ დღიდან გადავწყვიტე... აბა, როგორ გითხრათ... გადავწყვიტე ჩემი მფარველობის ქვეშ ამეყვანეთ.

— აი, თურმე რაში ყოფილა საქვე! — ესეც გაუკვირდა მზეონას. მაგრამ, უცებ ეს რა მოხდა! რატომ ჩამოიქცა ეს ჰერი ქალიანად, იატაკიც დატრიალდა და ფეხქვეშ გაუსხლტა! ლეიტენანტის ღონიერმა ხელმა დროზე შეაკავა მზეონა.

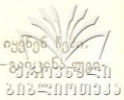
— რა დაგემართათ? ცუდად გახდით?

— თვითონაც არ ვიცი. ალბათ ძალიან სწრაფად ვტრიალებდით და სულ ერთ მხარეს... მოდით, ახლა მეორე მხარეს დავტრიალდეთ. ვიცეკვოთ, ვიცეკვოთ... თავბრუ აღარ მესხმის. თქვენ კი მიამბეთ... მიამბეთ, როგორ მფარველობდით...

— რალა გიამბოთ! მგონი ყველაფერი გითხარით!

— მაგრამ მე გთხოვთ, ძალიან გთხოვთ... მე ხომ არაფერი არ ვიცი.

— გემორჩილებით, მაგრამ გარწმუნებთ, რომ მაინც დამაინც საინტერესო არაფერია. როცა თქვენ სკოლაში მიდიოდით, მე უჩუმრად მიგაცილებდით და მლეთის ქუჩის ბიჭებისაგან გიცავდით.

— ის ბიჭები ყველაზე დიდი მტრები იყვნენ ჩემს.

— თქვენ მათ მუდამ აღიზიანებდით, — გეგონებოდა ლეიტენანტმა.

— ვაღიზიანებდი?

— და მერე როგორ! რა უღმერთოდ აღიზიანებდით!

— ახლა მომაგონდა, მგონი რაღაცეებს ვეუბნებოდი.

— ეუბნებოდით, ეუბნებოდით და მერე როგორ აცოფებდით. ერთხელ მათ გადაწყვიტეს დაგხვედროდნენ და მაგრად ეცემით. მე ეს გავიგე... და ბრძოლა ჩემ თავზე მივიღე...

— შემდეგ? რა მოხდა შემდეგ? — ჰკითხა აღელვებულმა მშეონამ, თითქოს ეს ანბავი აგერ ახლა მოხდა და არა დიდი ხნის წინათო.

— მაშინ მე მაგრად მიმბეგვეს.

— მერწმუნეთ, მე რომ მცოდნოდა...

— მაგრამ ეს არაფერი, — დააწვიდა ლეიტენანტმა. —

იმ დღესვე ჩვენი უბნის ბიჭებისაგან მებრძოლი რაზმი შევადგინეთ და მლეთის ქუჩის ბიჭებს კუდით ქვა ვასროლინეთ. გეფიცებით, ეს შესანიშნავი რაზმი იყო. ჩვენ შესანიშნავად გიცავდით ყველა უსიამოვნებისაგან. აბა მოიგონეთ გეოგრაფიის წიგნის ამბავი.

— არაფერი მახსოვს.

— ნუთუ არ გახსოვთ? თქვენ წიგნი არ გქონდათ, გაკვეთილი ვერ ისწავლეთ და ორიანს მიიღებდით, წიგნი ლამე საიდუმლო ბარათით შემოგიგდეს.

— თქვენ იყავით?

— ჩვენ.

— შეშაც ჩუმად ლამე თქვენ დააბეთ?

— ჩვენ.

— წყალიც თქვენ მოგქონდათ, როდესაც წყალსადენი გაფუჭდა?

— ისიც ჩვენ მოგვექონდა.

— ჩვენ კი ვფიქრობდით... ვფიქრობდით და არაფერი გვესმოდა და გვიკვირდა. ოჰ, როგორ მინდა ყველა ამ სიკეთისათვის გადაგკოცნოთ.

მზისაგან დამწვარ ლოყებზე ლეიტენანტს ალწური აედინა. როგორც ეტყობოდა, ამ წარსულ საგმირო დამსახურებათა ჯილდოს ის დიდი სიამოვნებით მიიღებდა. მზეონაც გაწითლდა. რასაკვირველია, ის ახლა ლეიტენანტს არ გადაკოცნიდა, მაგრამ იმ ფეხშიშველა ბიჭუნას კი მართლა სიამოვნებით აკოცებდა...

— ალბათ ძალიან სასიამოვნოა ვისმეს იცავდე, — ძლივს დასძლია უხერხულობა დაბნეულმა მზეონამ.

— დიახ, ეს ძალიან სასიხარულოა, — დაუდასტურა ვასომ.

— ალბათ მაშინ გადაწყვიტეთ, რომ სამხედრო გამხდარიყავით?

— მგონი მაშინ.

მზეონას ეწყინა, ცეკვა რომ დამთავრდა. მერედა რა საინტერესო საუბარი ჰქონდა და რა უჩვეულო შეხვედრა.

— კიდევ ვიცეკვებთ? — ჰკითხა ლეიტენანტმა.

— რა თქმა უნდა, — მზეონას არ უნდოდა ლეიტენანტის მოშორება, მაგრამ მან იგი რევაზს მიუყვანა, უხმოდ თავი დახარა და ისე განშორდა, თითქოს ისა და

მზეონა უცნობნი ყოფილიყვნენ ერთმანეთს, რადგან
 რამ ისინი ხომ არ იყვნენ უცხონი! რა თქვენს უცხოებას
 მამ რატომ წავიდა?

მზეონამ უცებ მოისაზრა: ვასოს ალბათ რევიაში მისი
 მახლობელი მეგობარი ჰგონია. ოხ, რა ჭირად გადამე-
 კიდა ეს რევიაში!

ცეკვას ცეკვა მოსდევს. მზეონა ელის, რომ აი, სადა-
 ცაა ვასო კიდეც მოვა, მაგრამ ის არც მოსულა მზეო-
 ნასთან და არც სხვასთან უცეკვია. იქნებ მზეონამაც
 უარი თქვას ცეკვაზე. მაგრამ უარის თქმა ძნელია. მზე-
 ონას განუწყვეტლივ იწვევენ მზიარული და ლამაზი ჰა-
 ბუკები. არასდროს ის ასე მზიარული არ ყოფილა.

— რატომ არ ცეკვავთ?—მიმართა მზეონამ რევას,
 რომელიც სავარძელს მიჰკვროდა და მოთმინებით
 ელოდა.

— სიბერის ბრალია,—მიუგო რევამ.

— რას იზამ! უწვერულვაშო მოხუცებსაც 'მეხვდება
 კაცი,—უბასუხა მზეონამ. ან კი რა ესაქმებოდა მას რე-
 ვასთან! ვისაც როგორ სურს, ისე ერთობა. რაც შეეხე-
 ბა მზეონას, მას მზიარულება სურს და მზადაა დილამდე
 იცეკვოს, მაგრამ ნარნარი მაზურკის შემდეგ როდესაც
 მზეონა უსიამოვნო სავარძელს დაუბრუნდა, რევიაში წა-
 მოდგა, გოგონას საათზე მიუთითა და განუცხადა:

— უკვე თერთმეტია, უნდა წავიდე.

— მშვიდობით, ამხანაგო რევას,—მზიარულად მიუგო
 გოგონამ და ხელი გაუწოდა.

რევამ უარის ნიშნად თავი გააქნია.

— თქვენ ჩემთან ერთად უნდა წამოხვიდეთ.

— თქვენთან ერთად? — გაოცდა მზეონა.

— გიორგიმ მთხოვა, რომ სახლამდე მიგატყუო.

— ეს თქვენ მოიგონეთ, გიორგი ამბობს, რომ იტყოდა!

რევაზი გაფითარდა:

— მე... იცით, რა გითხრათ! — გაბრაზდა რევაზი. მაგრამ თაუი შეიკავა და უკვე დამშვიდებულმა განაგრძო: — როდესაც ცეკვავდით, გიორგი ჩემთან მოვიდა და მთხოვა. შეგიძლიათ ჰკითხოთ, თუ არ გჯერათ.

მზეონა მიხვდა: როგორც არ უნდა სდომოდა აქ დარჩენა, სხვა გზა არ ჰქონდა. ის ხომ ყოველთვის უჯერებდა ძმას.

— ჯერ ხომ აღრეა, თქვენც ხვალ დასვენების დღე გაქვთ.

— დილიდანვე ახალგაზრდების კვირეული გვეწყება. ბოდიშს ვიხდი, მაგრამ უნდა წავიდე.

— რაკი ასეა, წავიდეთ, — ამოოხვრით დაეთანხმა მზეონა. მაგრამ ამ დროს დირიჟორმა პატარა ჯოხი ზევით ასწია და მუსიკოსებმაც საყვირები აახშიანეს. სწორედ ამ დროს ხალხს გამოეყო ლეიტენანტი ქორქია და დეზების წკარუნით მზეონასაკენ წამოვიდა. აი ახლა ის ცეკვაში გამოიწვევს მზეონას!.. მერედა, როგორ ელოდა ამ მომენტს გოგონა. ნუთუ ახლა უნდა დასტოვოს ეს საღამო და უნდა წავიდეს?

— მე გთხოვთ... — შეევედრა რევაზს მზეონა და შეეცადა მისთვის თვალეებში ჩაეხედა, მაგრამ ვერ შესძლო, რადგან ვაჟის თვალეებს გრძელი და ხშირი წამწამები

ფარავდა, — ძალიან გაბოვით, ათი წუთი მხოლოდ ერთხელ ვიცეკვე.

— კარგი, — უკმაყოფილოდ უპასუხა ებ, რა მოსაწყენი, რა უგემური ვალსია.

— მოულოდნელად შევხვდით და ისევ მოულოდნელად ვშორდებით ერთმანეთს, — ნალვლიანად უთხრა ვასომ.

— არა, ჩვენ კიდევ შევხვდებით, — არწმუნებს მზეონა, მაგრამ არ ეუბნება სად და როდის შეხვდებიან ერთმანეთს; თუმცა ვასოს არც უკითხავს. ამის შესახებ არ ეკითხებიან ხოლმე.

— შეიძლება სახლამდის გაგაცილოთ?

— არა, — ამოიოხრა მზეონამ და საჩქაროდ აუხსნა, თუ რატომ არ შეიძლებოდა მისი გაცილება, მას უნდა გაიგოს, ვასოს სჯერა თუ არა მისი. ვასო ისეთი ზოწყენილია... — ნახვამდის, — უთხრა ვასოს მზეონამ.

— მაშ, ნახვამდის? — ჰკითხა ვასომ.

— დიახ, ნახვამდის.

— გმადლობთ, — უპასუხა ლეიტენანტმა და ისე გაუღიმა, თითქოს დიდი ხნის ნანატრი აუსრულდაო.

მზეონა და რევაზი უხმოდ მიდიოდნენ ქუჩაში. — „თითქო ტუსალი ვიყო და ცხენოსანი რაზმი მომაცილებდეს“, — ნალვლიანად ფიქრობდა მზეონა. ის უკმაყოფილო იყო რევაზზე. საღამო გაუფუჭა, ამას არასდროს

არ აპატიებს. ძმაზეც უკმაყოფილოა, იმ ცისფერკანიან/ქალიშვილზეც, როგელსაც ყველაზე მეტი უტყუარად უძღვის იმაში, რომ მზეონა ძალით წამოიყვანეს მხედრულ სიდან; მაგრამ თბილისის ღამე ისე მომზიბლავია, რომ არაფერი დაგიკარგავს, ძვირფასო გოგონა! აბა ერთი გახედე, რა ციმციმა ნათურებით გეგებება თბილისი.

...ქარხნის კლუბი მაღლობზეა გაშენებული, და როდესაც ახალგაზრდები ქუჩაში გამოდიან, ხავერდივით რბილი ცა ისე ახლო ეჩვენებათ, თითქოს მსხვილი კაშკაშა ვარსკვლავები თავს დაჰნათიან, და თუ მოისურვებს, მოსწყვეტენ კიდეც. ქვემოთ კი გადაშლილია ჯერ კიდევ ფხიზელი ქალაქი. ელექტრონის ვარსკვლავები ისე ბრწყინავენ, თითქოს ცა ჩამოწეულა დედამიწის შესამკობად და აღამიანთა სასიხარულოდო.

ასეთი ცის ქვეშ და ასეთ ქალაქში ქალიშვილის დარდი მალე იფანტება!

— სანაპიროზე ჩავიდეთ, იქიდან უფრო ახლოა, — უთხრა რევაზმა.

— ჩემთვის სულ ერთია.

სანაპიროზე არავინ არის. ძირს, გრანიტში ჩასმული მტკვარი უკმაყოფილოდ მიაქანებს ტალღებს.

— რა ძალა მოუკრებია მტკვარს, — თქვა რევაზმა, — გინდათ, გადავიხედოთ?

მოაჯირზე დაყრდნობილნი წყალს ჩასცქერიან.

— ზღვის ჰაერს გრძნობთ? — ჰკითხა მზეონამ.

— ალბათ კასპიის ზღვიდან უბერავს ქარი.

— რა ჩქარა მცრბის მტკვარი! შეხეთ, ცაზე რამდენი ვარსკვლავია და არც ერთის ანარეკლი არ არის წყალში.

— საერთოდ ვარსკვლავები წყალში არ ირეკლებიან.

— არაფერიც. მე წამიკითხავს... მხოლოდ წყალშია სოფს ვის ლექსებში. ამ ცოტა ხნის წინათ წავიკითხე.

— პოეტები სილამაზისათვის რას არ მოიგონებენ. აბა, თქვენ თვითონ შეამოწმეთ.

მაგრამ მზეონაც არ უთმობს:

— არა, არა, ნუ მეკამათებით, რევაზ. ვარსკვლავები, რასაკვირველია, წყალში ირეკლებიან. იმასაც ამბობენ: თავი რომ გადასწიო და ცას შეხედო, თვალეშიც კი ჩნდება ანარეკლიო.

— არიან ვარსკვლავებივით მოციმციმე თვალეშიც.

— არიან ხოლმე, — დაეთანხმა მზეონა. — აი ჩემს ამხანაგს ციცინოს დიდი შავი თვალეები აქვს, ვარსკვლავებივით უბრწყინავს. მე ძალიან მიყვარს შავი თვალეები. თქვენ?

— ფერი არაფერ შუაშია.

— მე კი სამწუხაროდ ცისფერი თვალეები მაქვს. ნამდვილი ცისფერი.

რევაზი სდუმდა.

— იცით, მე რათა მაქვს ასეთი ცისფერი თვალეები? — განაგრძო მზეონამ, მას მოსწონდა ეს საუბარი. თურმე რევაზი არც ისეთი მოსაწყენი ყოფილა, როგორც ჩანდა. — მამის მხრივ ჩემი წინაპრები მთიულები ყოფილან, იმათ მუდამ ცისფერ მთებში უცხოვრიათ. გესმით, ცისფერი ცის ქვეშ, ცისფერ თოვლსა და ყინულში.

— ლამაზია, — უპასუხა რევაზმა, — მაგრამ არცთუ მთლიანად მართალია.

— როგორ ფუ მართალი არ არის?

— ეს კი ჰკვიანური იქნება... — ღიმილით მოუწონა მზეონამ. ის გრძნობდა, რომ რევაზის მომადგენლობა დიდ ინტერესს იჩენდა. — სკოლას რომ დაეწინაურებოდა შემდეგ ინსტიტუტში შედიოთ.

— ვნახოთ. შეიძლება ინსტიტუტშიც შევიდეთ, მაგრამ მე ჯერ ქარხნიდან წასვლა არ მინდა.

— გაგიტაცათ?

— გამიტაცა.

— მე კი აქამდის არაფერი გადამიწყვეტია. წინათ თითქმის ყოველთვის ვიცოდით, რაც მინდოდა. მეშვიდე კლასში გეოლოგობაზე ვოცნებობდი. მერვეში ასტრონომია შემიყვარდა. მეთერთმეტეში გადავედი და ჯერაც ვერ გადამიწყვეტია, სად შევიდეთ...

— დრო მოვა და გადაწყვეტთ.

— ასე გგონიათ?

— დარწმუნებული ვარ, — მიუგო რევაზმა, — აი, მოვედით კიდევ, — აშკარა გულისტკივილით დაუმატა მან.

— რა ჩქარა მოვედით, — გულწრფელად გაოცდა მზეონა, — ვერც კი შევამჩნიე, როგორ გავიარეთ გზა.

— მართლა, ისე გაერთეთ?

— მართლა.

— ეგებ კიდევ გაგვესეირნა? — მოკრძალებით უთხრა რევაზმა.

მზეონას თვითონაც არ უნდოდა შინ წასვლა, მაგრამ კუთხეში მდგარი საათი მიუთითებდა, რომ თორმეტს ოცი წუთი აკლდა.

— გვიანაა, სხვა დროს ვისეირნოთ.

— თქვენ... თქვენ ამას სერიოზულად ამბობთ? — ჰკითხა რევაზმა.

— მერე რა? სავსებით სერიოზულად ვაზბობ.

— მაშ გმადლობთ, დიდად გმადლობთ, — ჩემი ხარებულმა რევანმა. და მზეონას ხელი მაგტარებდა ართვა. — საწყენია, რომ ჩვენს ქარხანაში არ მუშაობთ. ერთმანეთს კვირეულზე შევხვდებოდით, ჩვენ მუდამ მხიარულ დროს ვატარებთ ხოლმე.

— რას აკეთებთ?

— ბაღს ვუვლით, შარშან გაზაფხულს ბევრი ხე დავრგეთ.

— ყვავილები? ჩვენ კი სკოლაში მშვენიერი საყვავილე გავაშენეთ.

— ყვავილებიც გვაქვს. მაგრამ ჩემს ხეზე პასუხს მე ვაგებ. ჩვენ ყველას თითო ხე მიგვამაგრეს. თუ დარგე, კიდევ უნდა გაახარო.

— გიყვართ თქვენი ხე? — ჰკითხა მზეონამ.

— როგორ გითხრათ, — მცირე ღუმილის შემდეგ მიუგო რევანმა. — ამაზე არ მიფიქრია. ვუვლიდი ისე, როგორც სხვები. ახლა კი... რატომღაც მომესურვა, რომ ბაღის ყველაზე ლამაზი ხე ჩემი იყოს.

— რატომ დაგებადათ უცებ ასეთი სურვილი? შეჯიბრში გამოგიწვიეს?

— ოჰ, არა! შეჯიბრი რა შუაშია! — რევანი დადუმდა. ეტყობოდა, არ სურდა საუბრის გაგრძელება, მაგრამ თუ მზეონა რითმე დაინტერესდა, სიჩუმით ვერ გადაურჩები.

— მაშ რატომ? — ჰკითხა მან დაეინებით, — თუმცა იქნებ ეს საიდუმლოა.

— თქვენ, ქალიშვილებს, როგორ გიყვართ ყოველ-

გვარი საიდუმლო, — გაეცინა რევაზს, და შემდეგ უკვე სერიოზულად თქვა: — არ ვიცი, როგორ ჭირს მამას. შენ თვითონაც მაკვირვებს: უცებ თვალწინ წარმოგიდგინა ხე... იცით რა, ის ხე რილაციოთ, ვერ გამირკვევია რით, თქვენა გგავთ... მხოლოდ თქვენ ასეთი შედარება არ გეწყინოთ. ალბათ ეს სრულიადაც არ არის შესაფერისი. მე მუდამ ასე გაურკვეველად და არეულად ვლაპარაკობ.

— არა, არა, თქვენ ძალიან გასაგებად ლაპარაკობთ, გაიზარდოს ის თქვენი ხე.

— თქვენად იგულებთ.

— ჩემად? — თქვა სიხარულისაგან გაკვირვებულმა მზეონამ.

— თუ საწინააღმდეგო არ გექნებათ, მე გავზრდი იმ ხეს... ნუ გეწყინებათ... ჩვენი შეხვედრის აღსანიშნავად გავზრდი.

აი ახლა კი მზეონას წასვლა სულაც აღარ უნდა. ასეთი რამ მისთვის ჯერ არავის უთქვამს. მას უნდა დაუსრულებლად უსმენდეს რევაზს. ალბათ მან ბევრი ასეთი კარგი სიტყვა იცის. მაგრამ ძალიან სასაცილოა რევაზი, ჩუმად თქვა თუ არა „ნახვამდის“, იმ წამსვე გაიქცა, თითქო რალაციისა შეეშინდაო.

...დერეფანში მზეონას კატა მიეგება. ზურგი გაუხახუნა ფეხებზე. მზეონამ კატა ხელში აიყვანა.

— აი, მეც დავბრუნდი ჩემი პირველი მეჯლისიდან მოიწყინე უჩემოდ? ღრუტუნებ... არაფერი არ გესმის... სულ არაფერი...

დილაა. ყველაზე ადრე ბებია იღვიძებს. დაფრატუნებს, სკამები ერთ ადგილიდან მეორეზე გადააქვს, ხმამალა უჯავრდება კატას და გარეთ გავლებით ემუქრება. უნდა ვთქვათ, რომ ბებია ნატო განგებ ხმაურობს. მას უნდა ჩქარა გაიღვიძონ გიორგიმ და მზეონამ, რომ უამბონ, თუ როგორ გაატარეს დრო. მაგრამ? ბებიას მიერ ატეხილი ხმაური მზეონაზე გავლენას ვერ ახდენს. ისე ღრმად სძინავს, რომ ზარბაზანიც ვერ გააღვიძებს. სამაგიეროდ გიორგი წამოხტა, გაკვირვებულმა თვალები დაახანხამა და ჩახლეჩილი ხმით იკითხა:

— რომელი საათია?

— რვის ნახევარი, — უპასუხა ბებიამ.

— მაგვიანდება! — წამოიძახა გიორგიმ და სანზარეულოში გაიქცა. ისე სწრაფად ჩაიკვა და დაიბანა ხელპირი, თითქოს სახლში ხანძარი იყო.

— დღეს კვირაა, — მოაგონა ბებიამ.

— აი სწორედ იმიტომ მაგვიანდება, რომ კვირაა, — ხმამალა თქვა გიორგიმ. — ქარხანაში ხეები უნდა მოვრწყათ!.. ხეები!

— რა გაყვირებს, ყრუ ხომ არა ვარ? — მიუგო გაჯავრებულმა ბებიამ.

მუდამ ასეთი ამბავი ემართება გიორგის. ადამიანურად არ შეიძლება მასთან ლაპარაკი. დაუწყებთ თუ არა ლაპარაკს, კარს უკან მიეფარება.

ბებიამ ყავა აადულა და უნდოდა მარტო დაეღია, მაგრამ ყავა უგემური გამოდგა. ეს მუდამ ასეა, როდესაც ღელავ.

ბებია მ ვეღარ მოითმინა, მზეონას საწოლზე ჩამოაგდო და მძინარე მზეონა შეანძრია.

— ადექი! ვის გაუგონია ამდენ ხანს ძიებდა მზეონამ უსიამოვნოდ გაახილა თვალი.

— ცოტას კიდევ დავიძინებ, ბები. ორი წუთი რა, — შეევედრა მზეონა.

რადაც არ უნდა დაჯდომოდა, სიზმარი უნდა ენახა ბოლომდის. ბებია მ დაუთმო.

— რა უბედური ვარ. დაიძინე, გოგო, დაიძინე.

მზეონამ ისევ დახუჭა თვალი, მაგრამ გაწყვეტილი სიზმარი აღარ გაგრძელდა. უბრალო ძილი კი მას აღარ სურდა.

— დილა მშვიდობისა, ბებია. გიორგი სად არის?

— ქარხანაში გაიქცა, ხეების მოსარწყავად.

ხეები?.. „ჩვენი ნაკნობობის აღსანიშნავად... გაიზარდოს“, — მოაგონდა მზეონას. რა კარგია სიცოცხლე, როდესაც იცი, რომ შენს სახელზე ხე იზრდება, ალბათ გიორგიც თავისი ქალიშვილის სახელზე ზრდის ხეს და სწორადაც იქცევა. ის ცისფერკაბიანი ქალიშვილი ლამაზია და კარგი.

— ნუ ადგები, — უთხრა ბებია მ მზეონას. — იწექ, და ისვენე; იმიტომ გაგაღვიძე, რომ კვირაა და კარგი სადილი უნდა მოგამზადოთ, შინ კი არაფერი გვაქვს. თუ გინდა, ცოტა ხანს კიდევ იწექი, სადილი მაინც მოესწრება, შენ ხომ დაღლილი ხარ?

— დაღლილი რად უნდა ვიყო, ბებიკო?

— ეგებ ბევრი იცეკვე.

— ბევრი ვიცეკვე, — უპასუხა მზეონამ და თან რატომღაც ამოიოხრა.

— ალბათ სულ ერთთან ცეკვავდი, — ჩააცვივდა ბებია
ნატო.

— არა, ბებიკო, — მზეონამ თავის ფიქრებს და უპასუხა, რომ ბევრი ვიცეკვე და სულ სხვადასხვას-
თანო.

— ბევრი და სხვადასხვასთან, — უსიამოვნო კილოთი გაიმეორა ბებიამ, — მე კი ჩემს პირველ მეჯლისზე მხოლოდ ერთი კავალერი მყავდა. მარტო იმასთან ვცეკვავდი. მხოლოდ მის სახეს ვხედავდი, მის მშვენიერ სახეს.

— პაპა ახლაც ძალიან ლამაზია, — ფრთხილად ჩაურო მზეონამ.

ბებიას ამ თემაზე მასთან არასდროს არ ულაპარაკ-
ნია. და არ იცოდა, რა ეთქვა მისთვის.

ბებიამ ხელი ჩაიქნია.

— პაპა, პაპაშენი ლამაზია! მაგრამ მე იმაზე არა
ვლაპარაკობ.

— ესეც ახალი ამბავი! — თქვა გაკვირვებულმა მზეო-
ნამ და საწოლზე წამოჯდა.

— მე და ის მხოლოდ ორჯერ შევხვდით ერთმან-
ეთს, — განაგრძო ბებიამ, — ერთხელ იმ მეჯლისზე. რო-
დესაც სიყვარული ამიხსნა და მეორედ ქუჩაში შემთხვე-
ვით შევხვდით ერთმანეთს და მაშინ მითხრა, რომ სხვა
ქალს ირთავდა.

— ოჰ, ბებია! — თქვა მზეონამ და ბებიას გამხდარ
მხრებზე შემოეხვია. — რა საწყენია ყველაფერი ეს, ბე-
ბია... უსამართლო და საწყენი.

— საწყენი! შენ ამბობ საწყენიო, მაშინ ჩემთვის ქვე-
ყანაზე ყველაფერი გაქრა. ისეთ დღეში ვიყავი, რომ
სიკვდილს ვნატრობდი.

ბებია მ ხელები თვალზე მიიფარა და მზეონას ეგონა, რომ იგი ტიროდა. მაგრამ თვალზე ჰკრწინებდა. ჰკრწინებდა. მან დარდი დიდი ხანია გამოიტირა.

— როგორ ვიტანჯებოდი მაშინ,— განაგრძო ბებია,— და აი სწორედ იმ დროს შემხვდა პაპაშენი.

— შეგიყვარდა?

— აბა როგორ უნდა შემყვარებოდა, როდესაც სხვა მიყვარდა?

— უსიყვარულოდ ხომ არ შეიძლება გათხოვება, ბებია. ეს უსინდისობაა. როგორ შეგეძლო გათხოვება?

— უსინდისობაა! შენთვის ეს ადვილი სათქმელია— „უსინდისობაა“. მე კი ჩვილმეტი წლისა ვიყავი... სიცოცხლე. ბედნიერება მწყუროდა.

— აბა რას ამბობ, ბებია. მეც ჩვილმეტი წლისა ვარ და ასე არასდროს არ მოვიქცევი.

ბებია მზეონას ხელი თავის გამხდარ მკერდზე მიიხუტა.

— ღმერთმა დაგიფაროს ასეთი ამბიდან... მე პაპაშენთან ცხოვრების დროს ბედნიერი არასდროს არა ვყოფილვარ, არასდროს.

— აი, ხომ ხედავ!

— ვხედავ,— მწარედ ამოიოხრა მოხუცმა,— მართალია, ყველაფერს გვიან მივხვდი, მაშასადამე, ასეთი ბედი მქონია.

— შენ... შენ პაპას არ ემდურები?

— არა. რა საჭიროა სამღურაფი. მას შეეძლო მხოლოდ უფრო კარგად მომქცეოდა. მადლობა მაინც გა-

დაეხადა. ჩემი მშობლები ძალიან დაეხმარნენ მას. ჩემი მშობლები თუმცა მდიდრები არ იყვნენ, მაგრამ ბაბაჩუკნი კი ლატაკი იყო და ფეხზე დააყენეს. ეს მას არ უნდა დაევიწყა.

— როგორ არა გრცხვენია, ბებია. ნამდვილ ბურჟუასავით მსჯელობ...
 — ბურჟუა ვარ მე, რომელსაც სულს იქით არაფერი გამაჩნია?.. აბა, სადაური ბურჟუა ვარ?

ბებიას ეწყინა. მზეონა ეცადა მის დამშვიდებას, მაგრამ განა მისი დამშვიდება შეიძლებოდა? გაბრაზებული ბებია ბუტბუტით გავიდა სამზარეულოში. ახლა ეს უკმაყოფილება დიდხანს გასტანდა. რას იზამ, გაბრაზდეს! შეუძლებელია ყველა მისი უსამართლო აზრის მოთმენა. მზეონას მაინც შეეცოდა ბებია.

— ბებიკო, ცოტა გვიან ვისაუზმოთ, ჯერ ბაზარში წავალ. გინდა, მარმელადს გიყიდი? გინდა?

ბებიამ არ უპასუხა, რა ჯიუტი ხასიათი აქვს!

მზეონა შუადღემდის ოთახების დალაგებას და სადილის მომზადებას მოუწია. საკვირაო სადილს ამზადებდა. ასეთი ტრადიცია აქვთ ოჯახში და მზეონასაც არ უნდოდა ამ ტრადიციას ჩამორჩენოდა. შესანიშნავი სადილი იქნება, და აბა ერთი გაბედოს გიორგიმ და დაიგვიანოს! კვირეული ალბათ დიდი ხანია გაუთავდათ. უცებ მზეონას ქარხანაში წასვლა და მისი ხის ნახვა მოუწია, ნეტავ ნაძვის ხე იყოს. მაღალი ქალწულივით წერწეტა ნაძვი. თუ ალვის ხე იქნა, განა ცუდია? ნეტავ სად არის ახლა ვასო? საერთოდ უქმე დღეს რას აკეთებენ სამხედროები: სპორტით არიან გართული თუ კითხულობენ?

ეგებ უქმე დღე სულაც არა აქვთ. ტყუილა კი არ ამბობენ მათზე, სამშობლოს უცვლელი დარაჯნი მშენებნი ზარი დარეკეს. ნეტა ვინ იქნება ასე უღიროსი მზეონამ დერეფანში გამოიბინა. კარებთან ლეიტენანტი ვასო ქორქია იდგა.

— გამარჯობათ,—უთხრა ლეიტენანტმა და ხელი ქუდთან მიიღო. მზეონას ისე გაუკვირდა მისი დანახვა, რომ სალამზე არ უპასუხა. საკვირველია. ეს არის ახლა გაიფიქრა მასზე და ესეც აქ გაჩნდა.

— ბოდიში,—თქვა ლეიტენანტმა და ხელი ჩამოუშვა,—მე მინდა ბატონი ალექსანდრე ვნახო, თქვენი პაპა.

— პაპა?—კიდევ უფრო გაუკვირდა მზეონას.—პაპა ჩვენთან არა ცხოვრობს.

— ბოდიში,—დაიბნა ვასო.—მე არ ვიცოდი.

— მე მეგონა თქვენ ჩემთან მოხვედით,—გულწრფელად უთხრა მზეონა.

— მართალი რომ გითხრათ, თქვენთან მოვედი... ესე იგი პაპასთან და თქვენთან...

— რასა ღვახართ კარებში, მობრძანდით.

მზეონამ წინ გაატარა ლეიტენანტი, თვითონ კი მის ზურგს მიღმა სარკეში ჩაიხედა. ღმერთო, რასა ჰგავდა! მთელი სახე ფქვილში ამოსვროდა, თმაც ფქვილიანი ჰქონდა. ესეც შენი კარგი გოგო! ლეიტენანტი კი, თითქოს ჯიბრზე როგორ მორთულა.

ქართული
ენის ინსტიტუტი

— დაბრძანდით. მაშ თქვენ პაპასთან
გესლიანად ჰკითხა მზეონამ.

— არა... ესე იგი...—გაწითლდა გამწარებული ლეიტენანტი, ქული დაკმუჭნა და გატანჯულმა შეხედა მზეონას, თითქოს ევედრებოდა, გაქირვებიდან გამომიყვანო.

— მომეცით თქვენი ქული,—ქული ასეთი ლამაზია და თქვენ კი კმუჭნით.

ლეიტენანტმა მზეონას ქული გაუწოდა, სული მოითქვა, ჩქარა და მტკიცედ თქვა:

— ერთი სიტყვით, მე თქვენთან მოვედი. თუ გინდათ, დამითხოვეთ, თქვენი ნებაა.

მზეონა კმაყოფილია.

— რად უნდა დაგითხოვოთ? მე მოხარული ვარ. მხოლოდ ტყუილი არ გეხერხებათ. მოიგონეთ, პაპასთან მოვედიო.

— ტყუილი, მართალია, არ მეხერხება,—დაეთანხმა გამხიარულებული ვასო.—მაგრამ პაპას ამბავი კი არ მომიგონია. ბატონი ალექსანდრე სკოლაში ლიტერატურას გვასწავლიდა... მერე და, როგორ გითხრა... მეცხრე კლასში ლექსების წერა დავიწყე. თქვენი პაპა კი... თქვენს პაპას მოსწონდა ჩემი ლექსები.

— ლექსებსა წერთ და ლაპარაკი კი არ იცით, ენა გებმით. პაპა შეშფოთდებოდა, რომ მოესმინა თქვენთვის,—მასწავლებლის კილოთი უთხრა მზეონამ.

— მე ვლელავ...

— რად ლელავთ? წყალი ხომ არ მოგართვით?

— აგრე ნუ ხუმრობთ,— თქვა ლეიტენანტმა და უბის

წიგნაკი ამოიღო, — დღეს მე ახალი ლექსები წაქვედრე
 ვიფიქრე: ბატონ ალექსანდრეს წავაკითხებ. —

— სამხედრო ხერხია?

— აბა ეს რა ხერხია. მე მართლა მინდა გავიგო
 ბატონ ალექსანდრეს აზრი.

— დავუშვათ, ეს მართალია, მაგრამ რადგან თქვენ
 მაინც იეწმაკეთ, ამიტომ დაგსჯით. მე წამიკითხეთ თქვე-
 ნი ლექსები.

— რასა ბრძანებთ? ეს თქვენთვის დიდი სასჯელი
 იქნება.

— ვნახოთ! და იცით, კიდევ რა! თქვენ მე სამზარე-
 ულოში უნდა გამომყვეთ. ხაჰაპური უნდა გამოვაცხო.
 რასაკვირველია, პოეზია და სამზარეულო ერთად არ მო-
 თავსდება, მაგრამ ესეც თქვენი სასჯელი იქნება.

ლეიტენანტი სიამოვნებით შეჰყვია მზეონას სამზარე-
 ულოში. კუთხეში სკამზე ჩამოჯდა და დაბნეულმა გრძე-
 ლი ლექსის კითხვა დაიწყო.

მზეონას ლექსი არ მოსწონს. ტლანქი და ულამა-
 ზოა; ის გამოჩენილი კრიტიკოსივით ურჯულოდ შეუ-
 რაცხეოფს პოეტს. მაგრამ საკვირველი ის არის, რომ
 ეს კრიტიკა ვასოზე სულ სხვანაირად მოქმედებს: იმის
 მაგიერ, რომ წინააღმდეგობა გაუწიოს, იღიმება, აღ-
 ფრთოვანებით და გაშტერებით შესცქერის მზეონას ხე-
 ლებს, რომლებიც ცოლს ზელენ და რამდენჯერმე მად-
 ლობას უხდის გოგონას.

— რას იღიმებით? თქვენ უნდა გწყენოდათ.

— მე მსიამოვნებს თქვენი ლაპარაკი.

— ეს არ არის სერიოზული საქციელი, ამხანაგო!

აღშფოთდა მზეონა. როგორც ეტყობა, ამ გამანადგურებელი კრიტიკის სიტყვებში ფუქად ჩაუარა მისი ყველა

— წამიკითხეთ კიდევ სხვა ლექსი, უფროსი „მსხვერპლი“

— ერთი ლექსიც მაქვს... მაგრამ ჯერ დაუმუშავებელია. ეს ლექსი დღეს დილით დავწერე ალიონზე. ლექსი, როგორ გითხრათ... ეს ლექსი თქვენ გიძღვენი, მზეონა.

— მაშ წამიკითხეთ.

— სხვა დროს.

— რატომ სხვა დროს? ახლა წამიკითხეთ. ხომ მაქვს უფლება მოვისმინო, როგორი ლექსი მიძღვენი?

— არა, ახლა არ შემიძლია.

— სჯობს წამიკითხოთ, თორემ ვიჩხუბებთ.

— მაშ თუ აგრეთა... მხოლოდ არ გაიცინოთ და არ გამაკრიტიკოთ. ეს ისეთი ლექსია, რომ მისი გაკრიტიკება არ შეიძლება.

ვასომ ჩქარა და ნერვიულად გადაშალა წიგნაკი, მაგრამ ამ დროს ბებია ნატო შეპოვიდა. სამზარეულოს კარებთან შედგა და მზეონას თითი დაუქნია.

— ვინ არის? — უჩურჩულა ბებიამ.

— ჩემი ნაცნობია.

— გუშინ ამასთან ცეკვავდი?

— დიახ, მაგრამ ეს ჩემი დიდი ხნის...

— სულ ერთია, — სიტყვა გააწყვეტინა ბებიამ. — სად გინახავს, რომ ახალგაზრდები სამზარეულოში შეჰყავდათ? სირცხვილია!

— იცი რა, ბებია...

— ხმა არ გამაგონო... ახლავე ოთახში შეიპატოვე.
 ვეცდები გავართო, სანამ შენ სადილს მოამზადებ.
 ეს სასაცილო იყო, მაგრამ მზეონას არ უნდა ბე-
 ბიასთან კამათი. მან ვასო წარუდგინა ბებიას. ბებიას
 მოეწონა ვასოს ღებების წკარუნი და დიდი ამბით მოი-
 პატოქა ვასო ტახტზე.

საბრალო ლეიტენანტო! ალბათ არასდროს არავის
 არ მოუცია შენთვის ამდენი მოულოდნელი კითხვა. მზე-
 ონას ჯერ გაეცინა ამ დაკითხვაზე, შემდეგ კი ვასო შე-
 ეცოდა.

— ბებიკო, შენ ჩვენი სტუმარი შეაწუხე კითხვებით.
 სჯობს, კარტი ეთამაშო. ჩვენ ბებიას „სამოცდაექვსის“
 თამაში უყვარს. თქვენ თამაშობთ?

— არა... ოდესღაც ვთამაშობდი.

— ეგ არაფერია. ბებია მალე გასწავლით.

„სამოცდაექვსის“ თამაში არ გამოდიოდა. თუმცა
 მოხუცმა დაწვრილებით აუხსნა თამაშის წესი, მაგრამ
 ვასოს მაინც ვერაფერი შეასმინა. ბებიას ესმოდა, რა-
 ზეც ფიქრობდა ლეიტენანტი. ბებიამ ისიც იცის, სიყვა-
 რულისაგან როგორ სულელდებიან ახალგაზრდები. მაგ-
 რამ ამ განათლებულ კაცს, ოფიცერს, მეტი მოსაზრება
 უნდა ჰქონდეს.

— მოდი, „მაჩანჩალა“, ვითამაშოთ ეს სულ უბრალო
 თამაშია, — შესთავაზა ბებიამ.

სიტყვა „ყეყჩის“ თქმა ბებიას არ უნდა. ლეიტენან-
 ტი დათანხმდა, მაგრამ არც ამ თამაშში გამოამყლავნა
 რაიმე ნიჭი. სამაგიეროდ, ბებია ნატო უფრო და უფრო
 შედის აზარტში. ჰირდაპირ გასაკვირველია მოხუცის

ასეთი ვნებანი. ბებიას გატაცებით უყვარს ყველგან
 როდესაც ბებია იგებს (ის კი ყოველთვის იგებს) — ხეწინეხეკა
 ლად აღფრთოვანებულია, ერთი სიტყვით, გულით და
 სულით მზიარული, საწყალ ვასოს კი თვალები რჩება
 სამზარეულოსაკენ, მისთვის რომ ეგოდენ მიუწოდებელი
 და სანატრელი გახდა. მხოლოდ გიორგის მოსვლისას
 გათავდა ვასოს წამება. მაგრამ მგონი, მხოლოდ ახლა
 იწყება მისი ტანჯვა, რადგან გიორგიმ რევაზიც მოი
 ყვანა.

ვასო ცდილობდა სადილად არ დარჩენილიყო: განა-
 ცხადა, შინ მელიანო.

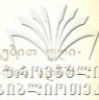
— რა ვუყოთ, შეგიძლიათ წახვიდეთ, — უთხრა მზეო-
 ნამ, — მაგრამ იცოდეთ, მეწყინება.

ლეიტენანტი დარჩა.

მზეონას ბავშვებით ჟხაროდა. ახლა მათ ყველას შე-
 სანიშნავ სადილს შოართმევს. მოსწონს სტუმრის მიღე-
 ბა-გამასპინძლება. მართალია, რევაზი მისი სტუმარი არ
 არის, ის გიორგის მოჰყვა, მაგრამ დღეს ისაა დიასახლისი.
 გიორგიმ კიქებში ღვინო დაასხა.

— დავლიოთ ჩვენი პატარა დიასახლისის სადღე-
 გრძელო! — თქვა გიორგიმ.

რევაზმა მზეონას კიქას თავისი კიქა მიუჯახუნა და
 მეგობრულად, მაგრამ ძალიან სერიოზულად შეხედა.
 ლეიტენანტი კიქით ხელში ისე წამოდგა, თითქოს
 „სწორდით!“ უბრძანესო, მაგრამ ის დაბნეული და თი-

თქოს შეშინებული იყო. ბებია ნიშნის მოგებით მოდა ლეიტენანტს და ფიქრობდა, კარგად ატყუებდა. დილი ეს ახალგაზრდაო.

ბებია ძალიან კარგ გუნებაზე იყო; კატას ძეგვის ნაქრებიც კი შესთავაზა, რაც წინათ არასდროს არ მომხდარა.

— მშვენიერი ღვინოა, — თქვა რევაზმა. — არ მახსოვს ვინა თქვა, რომ ღვინოში მზის ყველაზე მეტი მზურვალეაო.

— ეგ გორკიმ თქვა, — სხვათა შორის შენიშნა ვასომ.

— შეიძლება გორკიმაც, — მშვიდად დაეთანხმა რევაზი. მაგრამ ახალგაზრდებმა ისეთი თვალით გადახედეს ერთმანეთს, რომ მზეონას არ მოეწონა. ნეტა რა აქვთ გასაყოფი? საკვირველი ხალხია!

სადილზე გიორგი და რევაზი გაცხოველებით ბაასობდნენ დღევანდელ კვირეულზე და ერთად ლანძღავდნენ მზეონასათვის უკნობ არჩილს, რომელმაც უარი განაცხადა ბალის მოვლაზე, და საერთოდ ამბობდნენ, რომ იგი კარგად ვერ იქცევაო.

— არ მესმის, რატომ აქამდის არ დაითხოვენ ასეთ უქნარას? — აღშფოთდა რევაზი. — ჩემი აზრით, ის ქარბნილან გასაგდებაა...

— გაგდება ადვილია, — უცებ ჩაერია ლაპარაკში ვასო, — აი თქვენ ეცადეთ ადამიანის აღზრდა.

— ადამიანის აღზრდა, — ირონიულად გაეღიმა რევაზს, — გამაღობთ ჩრევისათვის. თქვენ გგონიათ, არ ვცადეთ.

— ჩანს, არ გიცდიათ. ნაწილში თქვენს არჩილზე უარესი მყავდა, მაგრამ გამოვასწორეთ.

— თქვენთან ეგ ძნელი არ არის: თუ კაცო რამეს დააშაფებს, საპატიმროში ჩასვამთ.

— ეს სწორი არ არის! — წარმოთქვა ნაწყენმა მკურნალმა სომ, — მე ჯერ არც ერთი კაცი არ ჩამისვამს საპატიმროში.

— ტყუილად არ ჩაგისვამთ, — უკვე აშკარად ახელებდა რევაზი ლეიტენანტს.

მზეონას არ მოეწონა ეს და ვასოს მიემხრო.

— ჩემი აზრით, ყველა ადამიანის გამოსწორება შეიძლება.

— ცხოვრებას არ იცნობთ და იმიტომ ამბობთ ასე, — მკაცრად თქვა რევაზმა.

მზეონას ეწყინა, რა კილოთი ლაპარაკობს რევაზი, რა ცხოვრების მცოდნე ის არისო? მაგრამ მზეონას ახსოვს, რომ რევაზი მისი სტუჰარია და თვითონ კი დიასახლისი.

— გეყოფათ კამათი, — შემრიგებლურად თქვა მზეონამ. — სჯობს ჩიხირთმა მიირთვათ, თორემ გაცივდება.

ყველას მოეწონა ჩიხირთმა, თითქოს ხელოვნების ნიმუში იყოს. ყველაზე მეტს ბებია აქებდა... რა დიპლომატია ეს ბებია — იცის, ვისთვის არის საყურადღებო ეს ქება.

სტუმრებმა სადილი ერთხმად შეაქეს, მაგრამ ისინი სხვა საკითხებში არ ეთანხმებიან ერთმანეთს. რევაზმა თუ რომელიმე წიგნის ქება დაიწყო, ვასო აუცილებლივ იტყვის, რომ ეს წიგნი მოსაწყენი და არამხატვრულია. ვასოს თბილისის „სპარტაკის“ მეკარე მოსწონს, რევაზი კი მას დოცლაპიად სთვლის.

მზეონას უნდოდა შეერიგებია სტუმრები, მაგრამ ისე გამოდიოდა, რომ კამათის დროს იგი ხან ~~მზეონას~~ ბოდა და ხან მეორეს. ტყუილს ხომ არ იტყობდა! მზეონას უკვირდა, რომ ის უფრო აღიზიანებდა მოკამათეებს თავის ჩარევით, გიორგის მაინც დაემშვიდებია ისინი, მაგრამ გიორგის მხოლოდ ეცინებოდა.

ისადილეს.

— წავიდეთ, გავისეირნოთ, — თქვა მზეონამ.

— საქმიანი წინადადებაა, — მოეწონა გიორგის, — მაგრამ მე კი ბოდისში უნდა მოვიტხოვო, ერთ ადაზიანს უნდა შევხვდე.

— სამწუხაროა, რომ ბეზიას არ შეუძლია ჩვენთან წამოსვლა, — თქვა მზეონამ და სტუმრებს აუხსნა, ბეზიას სადილის შემდეგ ძილი უყვარსო.

— არა, რატომ. მე წინათ სადილის შემდეგ ყოველთვის მიყვარდა სეირნობა, — წარმოთქვა ბეზიამ, რომელსაც უკვე ძილი მორეოდა, მაგრამ მზად იყო თავი შეეკავებინა მანამ, სანამ ამას საქმე მოითხოვდა.

ბეზიას აზრით კი საქმე ძალიან სერიოზულია. შინ გასათხოვარი ქალი ჰყავთ, ახალგაზრდები მოვიდნენ, თუმცა ეს რევაზი რა ჩასათვლელია. ჯერ ერთი, ძალიან ახალგაზრდაა, მეორეც — ძალიან გესლიანი...

სამაგიეროდ ეს ახალგაზრდა ოფიცერი მოეწონა ბეზიას. მშვენიერი კაბუკიაო, — ფიქრობდა და ლეიტენანტს სიამოვნებით ათვალეირებდა.

— სანაპიროზე გავიაროთ, — თქვა მზეონამ, — მაგრამ წინასწარ გაფრთხილებთ: რომ ლაპარაკს მე ვთაოსნობ. თქვენ კი მისმინეთ, არ მიყვარს, როდესაც კამათობთ.

მზეონას ვერ წარმოედგინა თუ ამდენი ლაპარაკი შეეძლო. მართალია, მას არც არასდროს ჰყოფილა უურადლებიანი და თვინიერი მსმენელი, მაგრამ მგონი უხერხულია ისარგებლო ხალხის მოთმინებით და ამდენი იყბედო!

— ახლა კი შინ მიმაცილეთ. ბებიას ალბათ უკვე გაელვია და მოწყენილია უჩემოდ.

გამოთხოვებისას მზეონამ თქვა:

— რა ყბედი ვარ.

— რას ბრძანებთ! მე დიდი ინტერესით გისმენდით, — უპასუხა ლეიტენანტმა.

— თქვენ არ მოიწყინეთ? — ჰკითხა მზეონამ რევაზს.

— რად უნდა მომეწყინა, — მხრები აიჩეხა რევაზმა.

— თუ სურვილი გექნებათ, შემოიარეთ, — მეგობრულად შესთავაზა მზეონამ ახალგაზრდებს.

— მომავალ კვირას შემოვივლი, თუ ნებას მომცემთ, — თქვა ვასომ.

მზეონამ რევაზს მიმართა.

— თქვენ, თქვენ კი არ მოხვალთ!

— კვირაობით მე თითქმის თავისუფალი ვარ, — გაურკვეველად თქვა რევაზმა.

მზეონა შინ შევიდა და მძიმე კარი ოდნავ მოიხურა: დაინახა, რომ რევაზმა და ვასომ ოდნავ დაუკრეს ერთმანეთს თავი და სხვადასხვა გზით წავიდნენ. თითქოს აქ არც არაფერი იყო საკვირველი, ახალგაზრდებს ერთი გზა არ ჰქონდათ — ისინი ქალაქის სხვადასხვა მხარეს ცხოვრობდნენ. მაგრამ მზეონამ იგრძნო, რომ რევაზი და ვასო მტრულად განშორდნენ ერთმანეთს. და გოგო-

ნამ უეცრად შიშით გაიფიქრა: ეს ჩემი გულსათვის / მოხდაო.

გულსათვის /
გულსათვის /

მზეონა ამ აზრმა უსიამოვნოდ გააკვირდა ახლავე დაებრუნებია ვასო და რევაზი, ესაყვედურა მათთვის და მკაცრად ეთქვა: როგორ ბედავთ... ახლავე შერიგდით, სირცხვილიაო!

...მაგრამ დადგა მეორე დღე და გუშინდელი განცდა მას უკვე უმნიშვნელოდ და უსაფუძვლოდ მოეჩვენა. მართლად აბა რა უნდა ჰქონდეთ მტრობის მიზეზი? მართალია, სხვადასხვა ხასიათის არიან, მაგრამ ორივე ჭკვიანები და კარგები არიან... ახლოს რომ გაიცნობენ ერთმანეთს, დაშეგობრდებიან. მე ამას მოვახერხებ. პირ. დაპირ ვეტყვი: თუ გინდათ ჩემი მეგობრები იყოთ—ერთმანეთშიც იმეგობრეთ მეთქი.

„რევაზი—მზეონა—ვასო“.

მაგრამ ეს ასე აღვილი არ აღმოჩნდა. ძნელი არ არის ქალაქზე დაწერო „თანასწორობა“ და დაუმატო სიტყვა „მეგობრობა“. ეს მხოლოდ ქალაქზე აღვილი, მაგრამ ცხოვრებაში არა, — ფიქრობდა მზეონა, — ცხოვრებაში ყველაფერი ასე აღვილი როდია. რა იქნება, როც მან შესძლოს ამ ამოცანის ამოხსნა? მაშინ? რას იზამს, თუ რევაზი არ მოინდომებს ვასოსთან მეგობრობას? მაშინ ხომ მზეონამ ამ ორში ერთი უნდა აირჩიოს. ახლა მას არ სურს და არც შეუძლია არჩევა. ორთავეს დაუმეგობრდება, ორივე მოსწონს.

კარგი იქნება, ვისმეს რჩევა რომ ჰკითხოს. მაგრამ ვის? მზეონამ წიგნებს მიმართა. იმ წიგნებში კი, რომელიც მას ხელში ხედებოდა, სულ სიყვარულზე იყო ლა-

პარაკი, და მზეონამ გადასწყვიტა, რომ ეს მესაქრე ფხვლი
 ბოდა. ის, საითკენაც მზეონა მიისწრაფვის, მგვგობრობს და
 და არა სიყვარული. წიგნებს რომ დაუჯეროს, ვასო და
 რევაზი მოსისხლე მტრები და მეტოქენი უნდა გახდნენ.
 ეს წიგნები ხომ წარსულს ასახავენ, იმ დროს, როდესაც
 აღამიანები ყველაფერზე ერთმანეთს მტრობდნენ. განა
 შესაძლებელია წარმოვიდგინო, რომ ვასო და რევაზი
 მოსისხლე მტრები გახდებიან? სისულელეა! ეს არას-
 დროს არ მოხდება. არა, ახლა იგი წიგნებს არ დაუჯე-
 რებს, და არავითარი ექვიც არ ეპარება, რომ ისე მო-
 აწყობს ყველაფერს, როგორც მოიფიქრა. ახლა კი კვი-
 რამდე უნდა მოიცადოს. მოვლენ ჰაბუკები და მათ შო-
 რის მეგობრობის ხელშეკრულებას დასდებს... მტკიცე,
 საიმედო მეგობრობის ხელშეკრულებას.

კვირა დღის მოლოდინი მზეონასათვის არ არის ძნე-
 ლი. დედისაგან ყოველ დღე გამამხნევებელი წერილი
 მოსდის: მამა ახლა კარგად არის, მალე გამოკეთდებაო.
 ძმაც უფრო ყურადღებიანი გახდა მზეონას მიმართ.
 ბებია... მოხუცი თითქოს მთლიანად შესცვალესო: ბუზ-
 ლუნა, უკმაყოფილო მოხუცი კეთილი და დიდსულოვანი
 გახდა. წინათ უბრალო რამეზე და ხან უმიზეზოდაც
 ეკამათებოდა შვილიშვილებს, ახლა კი წამდაუწუმ ესი-
 ყვარულებოდა მზეონას. და რაც ყველაზე უფრო გაუ-
 გებარი იყო, კატაც უფრო ალერსიანი და გამგონე
 გახდა.

ერთი სიტყვით, მზეონასათვის ოჯახში ყველაფერი
 კარგად შეიცვალა.

შაბათს, როდესაც გიორგი ქარხანაში წასასვლელად მოეზადა, მზეონას უთხრა:

— პაპასთან წადი. დღეს კისლოვოდსკში მიემგზავრება.

მზეონამ სადილი მოამზადა, კაბა გამოიცვალა და ამაყად გაემართა კარისაკენ.

— შენ საით? — ჰკითხა ბებიამ.

მზეონას არ უნდა ტყუილის თქმა, მაგრამ არც ბებიას აღელვება სურს.

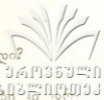
— ბებიკო, ამხანაგთან გავიქცევი, წიგნი მინდა გამოვართვა.

...პაპას ბინაში ყველაფერი არეულია, ეტყობა, დიასახლისები სადღაც მიემგზავრებიან. ძველებურ სკივრში ჩალაგებული ზამთრის ტანსაცმელისთვის ნაფტალინი დაუყრიათ. ჩემოდნებზე ბალთა გადაუკრავთ. ქალბატონი მანანა მზეონას ალერსიანად შეხვდა. მაგრამ მაინც დამაინც არ გახარებია მისი დანახვა. ახლა მას დრო არა აქვს სტუმრების მისაღებად, გამგზავრებამდე სულ რამდენიმე საათი დარჩენილა და ჯერ კიდევ მზად არ არის.

— პაპა სადაა? — ჰკითხა მზეონამ.

— ეს არის ახლა გავიდა, საკვირველია, რომ ერთმანეთს ასცდით.

— როგორ მეწყინა. მეც წავეყვებოდი, — თქვა მზეონამ. მას უყვარდა პაპასთან ქუჩაში სიარული: პაპა ისეთი ლამაზია, ყველა მას უყურებს. პაპა როგორ ბრძანდება? ხომ კარგად არის?

— პაპა კარგადაა. აი შენ კი რატომ გახდი?

— ეგ არაფერია.

— საშიში კი არაფერია, მაგრამ თქვენებს კი უნდა გად ვერ მოიქცნენ. წელს ძალიან ცხელა და შენი ქალაქში დატოვება არ შეიძლებოდა.

მზეონას ესმის, რომ ქალბატონი მანანა ამას სიკეთით ამბობს, მაგრამ მაინც გაიფიქრა, ნეტა რა ესაქმებაო, აბა ვინაა მისთვის მანანა? პაპის ცოლი. მერე რა! მისთვის სრულიად უცხოა ეს ქალი.

წინათ, ბებიასთან საუბრამდე მზეონა ვერ გაბედავდა ასეთ ფიქრს ქალბატონ მანანაზე, იმიტომ, რომ ამ ქალს თუ სიპატიით არა, ყოველ შემთხვევაში, საკმარისი პატივისცემით ექცეოდა. ახლა კი სჯობს გაჩუმდეს, თორემ ისეთ რამეს გაუბედავს, რომ...

ქალბატონ მანანას უხარია, რომ მზეონა გაჩუმებულია, სალაპარაკოდ არ სცალია.

— რა უბედურებაა, უთო ისევ გადაიწვა, — ბუზღუნებს ქალბატონი მანანა, — როგორი სიციხეა. თუ გინდა, კაბინეტში შედი, იქ უფრო გრილა.

მზეონა პაპის საწერ მაგიდას მიუჯდა. აქ ყველაფერი მისთვის ნაცნობია. რაც თავი ახსოვს, ეს ცალრქიანი ირმით გამოხატული თაბაშირის საფერფლევც ახსოვს. მზეონა სამი წლისა იყო, როდესაც ირემს მეორე რქა მოატეხა. დედა გაუჯავრდა, მაგრამ პაპა გამოეწარჩლა: ირქები ხანდახან თვითონ იმტვრევენ რქებსო. ფერადი ფანქრებით საფსე ეს ბროლის ჭიქა კი პაპამ სპეციალურად დადგა მაგიდაზე, რომ მზეონას ეხატა, მზეონას პატარაობისას ხატვა უყვარდა. აი აქ კი — რატომ მოა-

გონდა ახლა ეს,—აქ ბებიას წერილების ყუთი იდგა, ალბათ გადააგდეს. ბოროტი, საძაგელი ქაღალდი როგორ დართო ნება? ეხ, პაპა, ჩემო პაპა!

პაპა რომ აქ ყოფილიყო, მზეონა ყველაფერს ეტყოდა. იგი პაპას აუცილებლად უნდა მოელაპარაკოს. თუნდაც ეს მას არ ესიამოვნოს, კიდევ ეწყინოს, რა მენაღვლება,—გაიფიქრა მზეონამ,—ეგებ სჯობს, რომ წერილი მივწერო? ვეცდები მივწერო.

„პაპა! მე ყველაფერი ვიცი. ბებიამ მიაშობო.—ჩქარა წერდა მზეონა მოწაფის რვეულის ფურცლებზე.—ისე მეცოდება ბებია, რომ მეტირება. შენც მეცოდები. არა, ეს სწორი არ არის. მე შენ მაგიერადაც მწყინს, ძალიან მწყინს. განა ეს კარგია, განა ეს პატიოსნებაა, პაპა? თუმცა ძნელად, მაგრამ მაინც შემიძლია მიგიხვდე, რად გაშორდი ბებიას. მაშ როგორ შეიძლებოდა... ისე როგორ შეიერთე, როდესაც არ გიყვარდათ ერთმანეთი? ეგებ მე ვცდები, მაგრამ მე ასე შესმის—ადამიანებს ისეთი ძლიერი სიყვარული უნდა აკავშირებდეთ, რომ ცალკე ცხოვრება ყოვლად შეუძლებელი იყოს. თქვენ კი რამ დაგაკავშირათ? მე ვხედავ, რა უკმაყოფილო ხარ, მე უკვე წინასწარ ვიცი, რასაც იტყვი: ეს შეცდომა იყო, ჩემი და ბებიას შეცდომაო. მაგრამ ბებია მაშინ ჩვიდმეტი წლისა იყო (მეც ჩვიდმეტი წლისა ვარ!) განა ძნელია შეცდომა დაუშვა, როდესაც ცხოვრებისა ჯერ არა გაგეგება რა? შენ ხომ ასეთი ჭკვიანი ხარ, ბრძენი ხარ, პაპა, და როგორ შეცდი...“

მწარე სიტყვები ქალაღზე დაწერას მოითხოვენ, მაგრამ მზეონამ კალმისტარი დადო. თავს შეეკითხა:

რადა ვწერ ამასო? რა შეიძლება გამოიცვალა და დაეხმარება ეს წერილი? და მზეონამ პატარა აქცია ქალაღი, ხელისგული თვალეზზე აიფარა და ნაღვლიანად ჩაფიქრდა იმაზე, თუ მაინც რა რთულია ცხოვრება. ცუდია, რომ ცოტას ვერკვეფი, ცხოვრებას არ ვუფიქრდები. რა საშინელ შეცდომებს უშვებენ ზოგჯერ ადამიანები. მაგრამ... როგორ... რა გაფაკეთო, რომ ჩემს ცხოვრებაში არ იყოს ასეთი შეცდომები! დედა მუდამ ამბობს, რომ მე გულჩვილი ვარ, მე კი მსურს, რომ მაგარი გული მქონდეს და ბრძენი ვიყო. განა შეიძლება არსებობდეს ბრძენი გული?

აივნიდან ქალბატონი მანანას ხმა მოისმა. ნეზობელს ელაპარაკებოდა.

მზეონას უკვირს თუ რად ლაპარაკობენ ასე ხმამაღლა? რა უსიამოვნო მკაცრი ხმაა. საერთოდ სწორედ რომ განვსაჯოთ, ქალბატონ მანანას ჩვეულებრივი ხმა აქვს, მაგრამ განა ხმის კილოშია საქმე?

მზეონა წამოდგა. აღარ შეუძლია აქ დარჩენა. რცხენია და სწყინს კიდევ ამაზე ფიქრი; ეს სახლი ხომ მისი პაპისაა, მაგრამ მაინც სხვისია და უცხო.

— მე მივდივარ,—უთხრა მზეონამ ქალბატონ მანანას.—მე და გოგი საღამოს სადგურზე გამოვალთ.

— როგორც გინდა... მატარებელი სრულ ათ საათზე გადის.

— ვიცი.

მზეონამ ეზოს ხეივანს მიაშურა. წინათ აქ ყველაფერი მოსწონდა, ახლა კი... რა მემართება? — ფიქრობდა გოგონა,—ეგებ არ არის კარგი, რომ ასე ვფიქრობ. ალბათ არ არის კარგი.

მზეონამ გაალო მძიმე რკინის კიშკარი დაწოდა და ნელად შეკრთა. ტროტუარზე ვასო იდგა და წყლის კაპსულა წარწერას ყურადღებით კითხულობდა. „ეზოში ავი ძაღლია“. საოცარია პირდაპირ, სადაც არა გგონია, ვასოს წააწყდები. სულ არ ელი და ეს კი...

— ნუ გეშინიათ, შემოდით,—უთხრა მზეონამ,—ეს ძველი წარწერაა. ეზოში ძაღლები დიდი ხანია აღარ არიან.

ვასომ შეხვდა მზეონას, გაწითლდა. სიხარული, დაბნევა და კიდევ რაღაც გაურკვეველი განცდა გამოეხატა თვალებში.

— ძაღლებისა მე არ მეშინია.

— რასაკვირველია, თქვენ ალბათ მამაცი ბრძანდებით.

— რა თამამი ხართ,—გაეცინა ვასოს.—სულ არ გამოცვლილხართ, მაგრამ სულ ერთია, მე მაინც მიხარია თქვენთან შეხვედრა, თქვენ?

მზეონას, რასაკვირველია, ლეიტენანტთან შეხვედრა უხარია, იგი უგუნებოდაა და მარტო დარჩენა არ უნდა. მხოლოდ ერთია საკვირველი: ყველგან და ყველასთან წრფელმა მზეონამ ახლა რატომღაც იეშმაკა.

— პაპასთან მოხვედით, ლექსები მოიტანეთ?—ჰკითხა მან პასუხის ნაცვლად.

— ლექსები მოვიტანე.

— ისევ სამხედრო საიდუმლოებაა?

— მართალს გეუბნებით. ლექსები მოვიტანე. მე ვიცოდი. მტკიცედ, ვიცოდი, რომ თქვენ შეგხვდებოდით.

- სწორედ აქ? საიდან იცოდით? ვინ გიბრძანებდა?
- გულმა მიკარნახა.
- რას იგონებთ, თქვენ დამინახეთ,

მოვედი.

— ოფიცრის პატიოსან სიტყვას გაძლევთ, არ დამინახებართ. აი გუშინ, გუშინ კი დაგინახეთ.

— სად?

— მაღაზიიდან გამობვედით. დიდხანს მოგდევდით, — აღიარა მოლორუბლულმა ლეიტენანტმა.

— რატომ ახლოს არ მოხვედით.

— მინდოდა... ძალიან მინდოდა მოსვლა, მაგრამ გადავწყვიტე: თუ მოიხედავდით, მაშინ მოვსულიყავი. და მე...

— რა სისულელეა. შორ მანძილზე მე ხომ არ შემოძლია აზრების ამოკითხვა. ან უნდა მოსულიყავით ან დაგეძახნათ.

— ეს ასე უბრალო საქმე არ არის, — ყრუდ თქვა ვასომ, — არც ისე უბრალო საქმეა, როგორც თქვენა გგონიათ.

— რაღაცას პეიტრობთ, გაჯავრდა მზეონა. ის უკვე დაღალა ამ ლაპარაკმა, — თქვენ დარჩებით? პაპა ალბათ მალე მოვა.

ვასომ ერთბაშად არ უპასუხა და ცოტა ხანს უსიტყვოდ შესცქეროდა მზეონას. ცხელი, მწველი თვალებით შესცქეროდა, ისე, როგორც მაშინ, მეჯლისზე, მაგრამ ეს ნზერა ახლა ქალიშვილზე სულ სხვა შთაბეჭდილებას ახდენდა. ამ ნზერით კაბუკი თითქოს ლამობდა მზეონას აქამდე დაფარული უცხო განძი წარეტაცა.

„ასე რად მიცქერის, — ბრაზობდა მზეონა. — რა უფლება აქვს ასე მიცქიროს“.

ქარქინეშული

— მე ვერ მოვუცდი ბატონ ალექსანდრეს თქვა ლეიტენანტმა. — საკმე მაქვს... ახლა მინდვრიდან მოვდივარ. ტანსაცმელის გამოცვლაც ვერ მოვასწარი.

მზეონას უნდოდა ვასოსთვის ეთქვა: თუ დრო არა გაქვს, წადი, რალას უცდი, ხვალ კი სჯობს ასე არ დაბენახო... მაგრამ უცებ შეეცოდა ლეიტენანტი. რა შუაშია ვასო, თუ მე კუდ გუნებაზე ვარ? გაიფიქრა მან და მოულოდნელად უთხრა:

— თქვენ აი, ასეთი, მინდვრიდან მოსული უფრო მომწონხართ... თბილი ნიავის და მინდვრის ბალახის სურნელი გაქვთ.

— მინდოაში მართლა დიდი ქარი ქრის, — უპასუხა დაბნეულმა ლეიტენანტმა, — ბალახი კი... ბალახი უკვე გადამხმარია.

— დამიჯერეთ, — განაგრძო მზეონამ, — არასდროს დეზები არ ატაროთ, უდეზებოდ უფრო სადა ხართ და... — მზეონას უნდოდა ეთქვა „კარგი“, მაგრამ თქვა: — უბრალო. დიახ, უბრალო. ისევ ჩვენი უბნის ბიქს მომაგონებთ.

— მე ძალიან მიყვარს ის ჩვენი ქუჩა! თქვენ?

თავისთავად ისე მოხდა, რომ ერთად წავიდნენ, ლაპარაკობდნენ იმ ქუჩის გოგო-ბიჭებზე, სადაც ისინი ცხოვრობდნენ. მხოლოდ მზეონას ზოგი დაეიწყებოდა, ვასოს კი ყველა ახსოვდა. იცის, ახლა ვინ სად სწავლობს, რას აკეთებს, ქუჩაში მომხდარი უმნიშვნელო შემთხვევებიც ახსოვს.

— გახსოვთ? — უკვე მერამდენჯერ ეკითხებოდნენ და თან სასაცილო ან ნალელიან ამბავს მოხუცი თითქოს ამ ცოტა ხნის წინათ მოიხდარ, მაგრამ უკვე წარსულში სამუდამოდ დავიწყებულ ამბავს.

— ღმერთო, როგორ დავბერდი, — გაეცინა მზეონას. — მხოლოდ მოხუცები იგონებენ წარსულს.

კაფე „თბილისის“ შესასვლელთან ვასო შეჩერდა და მზეონა შეიპატიჟა.

— რამდენიმე წუთით შევიდეთ. ძალიან კარგი ნაყინია.

— რას ამბობთ! — წამოიძახა შეშინებულმა მზეონამ, — მე აქ მხოლოდ ერთხელ ვიყავი მამასთან ერთად. არ მომეწონა: ბევრი ხალხი იყო და ყველა ღვინოსა სვამდა.

— ამ დროს კაფე თითქმის ცარიელია. ახლა, როგორც აქ ამბობენ, ბელურების დროა.

— რას ნიშნავს ბელურების დრო? — გაუკვირდა მზეონას, — მიამბეთ!

— გაამბობთ, — უსიამოვნოდ დაეთანხმა სულ სხვა ფიქრს აყოლილი ვასო და სასაცილო ამბავი სერიოზულად უამბო... ერთხელ თურმე რომელიღაც მამაცი და გამბედავი ბელურა-ზვერავი შემთხვევით კაფეს ღია სარკმელში შეფრენილა და იქ ნამცეცები უპოვია. „კავშირგაბმულობის“ სახლთან მდგარ საათზე დრო დაუნიშნავს და ამის შემდეგ თავის მეგობრებთან და ნათესავებთან ერთად დანიშნულ დროს როფრინდებიან ხოლმე კაფეში სასაუზმოდ.

— რა მშვენივრად მოიგონეთ, — გაელიმა მზეონას, — მხოლოდ თქვენი ბელურები ადამიანებივით იქცევიან, საათის ცნობაც სცოდნიათ...

— იცით თუ არა, რომ ბელურები ძალიან უკანასკნელად ამიანებენ? იქ, სადაც ადამიანი ცხოვრობს, ბელურები არის. ახა ერთი შეხედვით, გინდა აი იმ ბელურებს უკანასკნელად ვასომ ბელურაზე, რომელიც ნადავლით გამოფრინდა კაფედან და მზეონას წინ მშვიდად დასკუპდა, — ხედავთ, როგორ არის შეჩვეული ადაჰიანებთან.

— რა ღორმუცელაა! — წამოიძახა მზეონამ. — როგორც ჩვენი კატა.

— დიახ, წააგავს...

— წააგავს, წააგავს, — მოულოდნელად გააჯავრა მზეონამ. — სრულიად არ ჰგავს. ჩვენი კატა ჰკვიანია, ეს კი...

ლეიტენანტს ეწყინა, მაგრამ არ შეიმჩნია. ამ შემთხვევაში კამათი საჭირო არ იყო, ეს იცოდა ვასომ. მან მხოლოდ ხელები გაშალა.

— არ მესმის...

— როდისმე გაიგებთ, — ღიმილით გააწყვეტინა მზეონამ და მოულოდნელად ლეიტენანტს ხელი ჩასჭიდა. — რასა ვდგავართ. წავიდეთ.

— ბალში მაინც შევიდეთ, — სთხოვა ვასომ, — ცოტა ხანს დავსხდეთ.

— მხოლოდ ცოტა ხანს, ბებიას დავპირდი, მალე მოვალ-მეთქი.

ბალში ბავშვების ყრიაშული იდგა.

მათი ყიფინით გაყრუებულია არემარე. ხეივანში დარბიან, პატარებს კი დედის კალთაში ან და საბავშვო ეტლებში სძინავთ.

— შეხედეთ, რა კარგი ბავშვია, თვალები როგორ უბრწყინავს! — მზეონა აღფრთოვანებულია და ჩუმად,

თითქოს თავის თავს ეუბნება: — დედამისმა წლის წინ დაამთავრა ჩვენი სკოლა. უკვე შვილები

- სიმპათიურია.
- ვინ?

ვერა და ვერ გაერკვა ვასო მზეონას ხასიათის ამ სწრაფ ცვლილებაში. ვის არ დააბნევდა მისი ქცევა!

— ვინ და ეს ბავშვი... გაუბედავად თქვა ვასომ. — თქვენ თვითონ არ...

— ბავშვებისა თქვენ არა გესმით რა! სიმპათიური კი არა, ლამაზი, მშვენიერი ბავშვია.

საბოლოოდ დაბნეული ვასო პირველ თავისუფალ სკანზე ჯდებოდა. მზეონაც სდუმს. ღიმილით უთვალთვალეებს ბავშვებს და ლეიტენანტზე ფიქრობს.

„ვასო კარგია. ტყუილა ვაბრაზებ, ჩვენ კარგი მეგობრები ვიქნებით. ძალიან კარგი“. მაგრამ ამ დროს ორი წლის ბიჭუნა ამხანაგს გამოეკიდა, გაიქცა და ქვეშაზე პირქვე დაეცა, ისე ატირდა, რომ მზეონას ყველაფერი დაავიწყდა და მისაშველებლად გაექანა.

— ნუ ტირი, გენაცვალე, — ალერსიანად უთხრა მზეონამ, ჩაიკეცა და ბიჭუნას თვალები და ცხვირი ცხვირსახოციით მოსწმინდა, — ახლა შენს დედიკოს ვიპოვნი, გაკოცებს და გაგივლის.

მოვარდა შეშინებული და გაბრაზებული დედა, ბიჭუნას მაკრად მიაჩუა... და დაუმატა:

- აი შენ! აი შენ! ხომ გითხარი, არ ირბინო-მეთქი! აღშფოთებული მზეონა ვასოსთან მიიქრა.
- ეს რა ამბავია. რას ნიშნავს, არ ირბინო!

მზეონა კიდევ დიდხანს ვერ დამშვიდდა, დაბეჯითე-

ბით ამბობდა, რომ ბავშვების ცემა არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება, რომ ეს ძველი ჩვეულება ჩვეულებრივად თვისაც საზოგადო წესით უნდა დაისაჯოს. მისი ვასო უსმენდა და არც უსმენდა მზეონას. ქვიშაზე რალაცას ხაზავდა და დაგინებით ფიქრობდა: „ეუთხრა... თუ არ ეუთხრა“...

— რას ხატავთ?— ეკითხება დამწვიდებული მზეონა.

— მზის პირობით ნიშანს,— თქვა ვასომ,— თქვენი სახელი და მზის სახელი ერთია და თქვენც... თქვენც მართლა მზეს ჰგავხართ.

— პოეტო, იგონებთ ამას,— გაეცინა მზეონას.

— ნუ იცინით,— სთხოვა ვასომ,— უნდა გითხრათ ძალიან... ძალიან საყურადღებო რამ. ესე იგი ჩემთვის ეს არის ძალიან საყურადღებო და თქვენთვის კი, შესაძლებელია, სულაც არ იყოს საინტერესო, მაგრამ მაინც ნუ გამცინებთ.

— მე არ ვიცინი,— თქვა მზეონამ. იგი მიხვდა, რომ ვასოს სიყვარულზე სურდა ლაპარაკი. მისი გულიც უნდა ათრთოლებულიყო და მშფოთვარე ძვერა დაეწყო. მაგრამ ეს ასე არ მოხდა.

— ბევრი რამ მინდა გითხრათ,— განაგრძო ვასომ. — მაგრამ არ ვიცი, ეგებ არა ღირდეს ამაზე ლაპარაკი.

მკაცრად რომ განესაჯოთ, მზეონას უნდა ეპასუხნა: ნურაფერს მეტყვიით... საჭირო არ არისო... მაგრამ აბა რომელ ქალიშვილს არ აინტერესებს მოისმინოს სიყვარულის აღსარება.

— თქვით,— ოდნავ გასაგონად წარმოთქვა მზეონამ.

— გეტყვი, ყველაფერს გეტყვიო. მაგრამ ჯერ ამ

კითხვაზე მიპასუხეთ, თქვენ გწამთ სიყვარული ერთი/დანახვით?

- არ ვიცი, — უპასუხა მზეონამ. — მგონი...
- არ გჯერათ? — წამოიძახა აღშფოთებულმა ვასომ.
- თუ ღმერთი გწამთ, ჩუპად, ჩვენ გვიყურებენ, — ჩურჩულით სთხოვა მზეონამ, — არაფერი ვიცი. არაფერი.
- ბოდიშს ვიხდი. საუბარმა გამიტაცა, — ჩუმაღ მიუგო ვასომ. — დავიბენი და თვითონაც არ ვიცი: აბა რა შეაშია აქ ერთი დანახვით შეყვარება? მე ხომ დიდი ხანია მიყვარხართ. მაშინ ჩვენ ერთ უბანში ვცხოვრობდით. მაშინ არ ვიცოდით, რომ ეს სიყვარული იყო. ახლა კი...

თავდაპირველად მზეონა ისე მოჯადოებულივით უსმენდა ვასოს, თითქოს ბავშვობის წარმტაც ზღაპარს ყურს უგდებდესო. მაგრამ აი უცებ გაუელვა აზრმა, რომ ეს მას და არა სხვას ეფიცებოდნენ სიყვარულს.

მაშ თუ ასეა, რად არ ჰპოვეს ვასოს სიტყვებმა მის გულში გამოძახილი? რად? თითქოს მე - კი არა, სხვა ქალიშვილს ეუბნებიან მიყვარხარო, — გაიფიქრა მან.

მზეონამ ისე იგრძნო თავი, თითქოს შემთხვევით ყური მიუგდო სხვის საიდუმლოებას. ეს სირცხვილიცაა და უხერხულიც. ნუთუ ვასო არა გრძნობს, რომ მზეონას ემძიმება ამ თემაზე საუბარი!

მაგრამ ვასო ვერაფერს ამჩნევს. მან გადასწყვიტა თავის გრძნობაზე ეთქვა ყველაფერი. ისე ჩქარობდა, თითქოს წუთის შემდეგ უკვე გვიანი იქნებოდა და ველარაფერს იტყოდა. ვასო ბევრს ლაპარაკობდა, ლაპარაკობდა არეულად, ცხარედ, მაგრამ თვითონ მას კი მხოლოდ

ერთი სიტყვა ესმოდა—სიყვარული. იგი არ განსაკუთრებული ეპითეტები გამოეძებნა. რომელიც ახლა მას ყველაზე მეტად უყვარებოდა ამ ეპითეტებს. ხოლო ამ ერთი სიტყვით—„სიყვარულს“, თუ ნამდვილად და მზურვალედ გიყვარს, ყველაფერს გამოხატავ აწყობსა და მომივალსაც.

— ერთი წლის შემდეგ, როდესაც სკოლას დაამთავრებთ, მე პატაკს მივცემ და შორეულ აღმოსავლეთში წავალთ. თანახმა ხართ? — ვასომ შეხედა მზეონას და უცბად ყველაფერს მიხედა. სახტად დარჩენილს ხმა ჩაუწყდა, გაფითრებულ ტუჩზე მწარე ღიმილი აებეჭდა.— ეს რაა... — აღმოხდა გულჩაწყვეტილს და მზეონას სახე წოარიდა,—მარტო მე ვლაპარაკობ. თქვენ კი... ერთი სიტყვაც არ გითქვამთ...

მზეონა სდუმდა. აბა რა უნდა ეპასუხა, როდესაც ვასოს შეხედვაც კი რცხვენოდა. რატომ რცხვენოდა, აბა მზეონა რა შუაში იყო! მას ხომ მხოლოდ მეგობრობა სურდა ვასოსთან და აი რა მოხდა... სისულელეა პირდაპირ. მაინც ასე ერთბაშად რად მომიხალა ყველაფერი... — ფიქრობდა მზეონა,—ჩემი ბედიც თვითონ გადაწყვეტია. აბა, ამის უფლება ვინ მისცა... მაგრამ გოგონას მაინც სურს რაიმე უპასუხოს ვასოს. არა, რაიმე კი არა, სიმართლე უთხრას. ტყუილი მე არასოდეს არ მითქვამს და არც შენ მოგატყუილებ, ჩემო საბრალო, ჩემო კარგო ვასო.

— არ გეწყინოს, ვასო, — უნებლიეთ შენობით მიმართა ლეიტენანტს მზეონამ; მას უნდოდა მხოლოდ რითიმე შეემსუბუქებინა ვასოს განცდა, რადგან იცოდა, რომ

მისი სიტყვები ვაჟს ეწყინებოდა.—მე... მე სულ სხვა გრძნობა მაქვს შენთან, გესმის, სულ სხვა.

— მესმის,—თავი დახარა ვასომ, სახეზე ღიმილი ღიმილი ალებეჭდა.— ყველაფერი მესმის. აბა, რად უნდა დაუჟავშირო თქვენი ბედი ვილაც უჩინო ლეიტენანტს!— ვასოს ირონიულად გაეღიმა,—ამავე დროს ეს სულელი ლეიტენანტი თქვენ პირდაპირ გათავაზობთ გაჭირვებას მშვიდი და წყნარი ცხოვრების ნაცვლად. რა სასაცილოა, რომ შორეულ აღმოსავლეთში გეპატიჟებით, როცა თქვენ ალბათ ოცნებობთ...

სიბრაზისაგან მზეონას თვალები გაუჰუჭდა. წელში გასწორდა, მის ხმაში წყენა გამოიხატა.

— როგორ ბედავთ! როგორ ბედავთ ჩემზე ასეთი აზრი იქონიოთ. მე თუ შემეყვარდა ადამიანი, ქვეყნის დასალიერს გავყვები. გესმით, ქვეყნის დასალიერს. შორეულ აღმოსავლეთში კი არა, სადაც გინდა, წავალ და ყველაფერს ავიტან.

— ბოდიშს ვიხდი,—ჩუმად უპასუხა ვასომ, მან დაინახა, რომ მზეონას ლაწევებზე ორი დიდი ცრემლი ჩამოუკურდა. თვალი ვერ აარიდა, თუმცა ძალიან ემძიმებოდა ამ ცრემლის დანახვა. — ბოდიშს ვიხდი, თქვენი წყენა არ მიფიქრია.

მზეონასათვის მძიმე ასატანი იყო ყველაფერი ეს, მაგრამ გრძნობდა, რომ ვასოს კიდევ უფრო მეტად ემძიმებოდა.

- წაკიდეთ აქედან, — თქვა მზეონამ
- გაგაცილებთ.
- როგორც გინდათ.

ქუჩაში მიდიოდნენ და სულ უბრალო, უმნიშვნელო თემებზე საუბრობდნენ. უკვე ყველაფერი ითქვა, ყველა მეტად ძნელია, როცა უკვე ყველაფერი ითქვა და იმედი უკვე ლობისათვის მაინც უნდა ილაპარაკო. მზეონა ლაპარაკობდა ყველაფერზე, რაც ენაზე მოადგებოდა და არც კი უუიქრდებოდა სიტყვების შინაარსს. თვითონ სულ სხვაზე ფიქრობდა: რომ თურმე ამაოდ ოცნებობდა რევანსა და ვასოსთან მეგობრობაზე. ოცნება გაქრა. ეჭ, რა საწყენია, როდესაც ფიქრი არ გაგიმართლებს. რას იზამს' ისევ რევანთან იმეგობრებს. რევანმაც რომ... არა, არა... რევანი ასეთი არ არის. ის უფრო კარგია, ამაში დარწმუნებულია. თუმცა თითონაც კარგად არ იცის, რით სჯობს ვასოს რევანი?

ქიშკართან მზეონამ ხელი გაუწოდა ლეიტენანტს.

— ნახვამდის, ვასო, იმედია, კიდევ შევხვდებით ერთმანეთს.

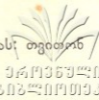
— მე ვფიქრობ, არა, — უპასუხა ლეიტენანტმა. — სჯობს აღარ შევხვდეთ ერთმანეთს.

— როგორც გინდათ.

— მე კი არა, თქვენ გინდათ ეს. — ვასომ მზეონას შეხედა. მზეონას ერთ წუთს საშინლად შეეცოდა ის, ისე ჩაფერფლილი და ნალელიანი თვალები ჰქონდა.

— არ არის მართალი, — წამოიძახა მზეონამ, — მე მინდოდა შენთან მეგობრობა, ვასო.

— არ მითხრათ, — შეევედრა ვასო, — გთხოვთ, არ მითხრათ ეგ სიტყვა: მეგობრობა! თქვენ გგონიათ არ ვიცი, რას ნიშნავს, მეგობრობა... თქვენ გგონიათ მე არ შემიტლია მეგობრობა, მაგრამ თქვენ ოდესმე გაიგებთ სიყვა

რულსა და მეგობრობას შორის განსხვავებას; თვითონ
გაიგებთ.

ქართული
ბიბლიოთეკა

- მე ვესმის.
- არა, არ გესმით.
- ახ, ვასო... მე ძალიან მწყინს.

— გაჩუმდით, მზეონა! რა შუაშია აქ სიბრალუ-
ლი,— უბასუბა უკვე გაჯავრებულმა ვასომ, თავი ამაყად
ასწია და დაუმატა:—ნუ იფიქრებთ, რომ უთქვენოდ
მოგვედები. ამ მიზეზით სიკვდილის უფლება არ მაქვს.
გესმით, უფლება არ მაქვს.

ის წავიდა ამაყი ნაბიჯით, მალალი, თამამი, მბრებ-
განიერი. არც მოუხედავს. მზეონა გულის სიღრმეში
გრძნობს, როგორ ემძიმება ვასოს მისგან წასვლა. „სა-
წყალი! რა მისი ბრალია!“ ფიქრობდა მზეონა და დიდ-
ხანს გასცქეროდა ვასოს.

იქნებ მოიხედო, ამაყო ლეიტენანტო? ან იქნებ არც
არის საჭირო. არაა საჭირო, თუ იგრძენი, რომ ქალი-
შვილის სიბრალული ნამდვილ სიყვარულს ვერ შეგიცვ-
ლის, მით უმეტეს, თუ შენ მხოლოდ სიყვარულს ეძებ.

დილით გამოიძრკვა, რომ კატა დაიკარგა. მზეონა და
გიორგი დიდხანს ეძებდნენ კატას, მაგრამ თითქოს მი-
წამ შთანთქაო.

- ნუთუ მოიპარეს,—წყენით თქვა გიორგიმ.
- ნუ ლელავ, ისევ მოგიგდებენ,—დაცინვით მიუგო
ბებიაშ.

ბებია გახარებული იყო რომ, მისი დიდი ხნის მჯერი გადაიკარგა. გიორგიმ ხმა აიმაღლა და ბებეს ეგონებოდა უწოდა. მოხუცს ეწყინა და უცებ, არც აცინებდა და არც ხელა, მოულოდნელად განაცხადა: სტუმრად წასვლას ვაპირებო. ბებია დიდი ხანია სტუმრად არ ყოფილა; მზეონამ უთო გააცხელა და კაბა დაუუთოა. აბა, თუ ქალი ხარ, ისე დააუთოე, რომ ბებიას მოწონება დაიმსახურო!

სანამ მზეონა სამზარეულოში ბუზლუნით აუთოებდა ძველი მოდის კაბას, გიორგიმ გამოარკვია, რომ იგი სტუმრად მიდიოდა ვასო ქორქიას დედასთან, რომელსაც ოდესღაც თურმე ახლოს იცნობდა.

— მზეონა, გესმის, ბებია დასაზვერავედ მიდის შენი საქმროს ოჯახში,—სიცილით უთხრა დას გიორგიმ.

— რომელი საქმროს ოჯახში?

— ვასო ქორქიას.

— ვასო რა ჩემი საქმროა? რა სისულელეა.

მზეონას უცებ მოაგონდა ვასოსთან გუშინდელი საუბარი და გაწითლდა.

— ბებია, შენ იმითან არ წახვალ,—მკაცრად თქვა მზეონამ,—მე გეუბნები, რომ არ წახვალ-მეთქი.

— ეს ჩემი პირადი საქმეა,—უპასუხა მშვიდად ბებია.—მინდა და წავალ, თუ არ მინდა, არ წავალ.

ბებია წავიდა.

— რა ჯიუტი ბებია გვყავს, ახლა კი მესმის, რად გაექცა პაპა,—თქვა გიორგიმ,—ძალიან კარგად მესმის.

ნახევარი საათის შემდეგ გიორგიც მოემზადა წასასვლელად. რაღაც საქმე მაქვსო.

— ცისფერი საქვე?—გაეცინა მზეონას.

— რატომ ცისფერი? ნორმალური საქმეა, ^{საქმეა} _{გვიარგიმ.}

— მაშ თუ ასეა, წადი,—ამოიოხრა მზეონამ. ის მარტო რჩება თავისი ეჭვებით, დარდითა და აკვიატებული ფიქრებით. ნეტავ სწორად თუ მოიქცა გუშინ? ჰქონდა თუ არა უფლება ასე მკაცრად უკუეგდო კარგი კაცის სიყვარული. კარგის? რასაკვირველია, კარგი და ახლობელი ადამიანის სიყვარული. ვაითუ... ოდესმე ჩემს სიყვარულსაც ასე უარყოფენ? რას იზამ! მაშინ მეც ისე დავიტანჯები, როგორც ვასო. ისე დავიტანჯები? იქნებ ის სულაც არ იტანჯება? როგორ არა, იტანჯება. მან ხომ დაინახა მისი თვალები. ახლაც თვალწინ უდგას ნალგლიანი, ჩაფერფლილი თვალები. ნეტავ შესაძლებელი ყოფილიყო, რომ... მაშ, რა უნდა ექნა? გულს ხომ ვერ უბრძანებ! ვასო კი შეჩვეულია ბრძანებას და სხვების დამორჩილებას. მას ასე ჰგონია... მაგრამ ის ცდება. აი რევაზი კი სულ სხვაა, საინტერესოა, მოვა დღეს თუ არა? ბებიაშ დილას იწინასწარმეტყველა, წვიმა მოვაო. ბებიას თავისი მეტეოროლოგიური მეცნიერება აქვს: თუ კატახეს ფხაჰნის—ქარი იქნებაო; სახსრებმა თუ ტეხა დაუწყო—წვიმა მოვაო. თუ წვიმა მოვა, შეიძლება რევაზი არ მოვიდეს. მზეონას კი ძალიან უნდა, რომ რევაზი მოვიდეს. მარტოობა აუტანელია მისთვის.

მზეონას უნდოდა ბებიას პროგნოზი შეემოწმებინა და აივანზე გამოვიდა. სწორია: წვიმა მოვა. მთაწმინდის თავზე დათვივით უშველებელი ლეგა ღრუბელი გამოჩნდა. ღრუბელს ისე ეჩქარებოდა, თითქოს გადაუღებელი

საქმეები ელოდებოდეს. აი მან თავისი აბურმუნული თა-
თი პავილიონის ბრტყელ სახურავს დაადო, შემდეგ კი მისი
ცილდა და ქვემოთ, ქალაქისაკენ დაცურდა. ქალაქში ქვე-
სულის შემხუთავი ჰაერია. პაპანებაა. ხეზე ფოთოლი
არ ირხევა. წვიმა მოვა.

სხვა ღროს მზეონას ეს წვიმა სტუმარივით გაახარებ-
და. ბავშვობიდანვე უყვარდა მას ზაფხულის მხიარული
წვიმა, რომელიც გარს ყველაფერს აცოცხლებს.

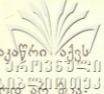
ახლა კი ეს საძაგელი ღრუბელი გამოჩნდა ნეტავ
რას ჩქარობს ჩემს ჯიბრზე. დიახ, ჩემს ჯიბრზე. ყველა-
ფერი, ყველა ჩემი წინააღმდეგია, — ფიქრობდა მზეონა.

წვიმა დიდხანს მოდიოდა, ხან წყდებოდა, ხან ძლიე-
რად ასხამდა. მზეონა კი ფიქრობდა: „არა ჰგავს ზაფ-
ხულის წვიმას, მომბებზრებელია. გაუთავებელი. ხეირი-
ნადაც კი ვერ ქუხს. ან ეს ელვა რასა ჰგავს, ძლივს ბეუ-
ტავს. საწყენია, რომ ამ სულელური წვიმის გამო ალბათ
არ მოვა ის, ვინც ახლა მას ძალიან სკირდება“.

წვიმამ გადაიღო, მზეონა ისევ გავიდა აივანზე, რო-
გორ გაბრწყინებულა ირგვლივ ყველაფერი. რა ახალგაზრ-
დული ჩანს წვიმით გადარეცხილი თბილისი. თითქო
ნაცრისფერი მტვრიანი ტანსაცმელი გაიხადა და მწვანე
საზეიმო კაბა გადაიცვაო. რა ჰაერია! გინდა ხარბად
ისუნთქო ბალახის სუნით გაჟღენთილი ჰაერი. მზეონას
ახლა მტკიცედ სჯერა, რომ ყველაფერი კარგად იქნება,
და თითქოს სწორედ ამის დასამტკიცებლად, კუთხეში
გამოჩნდა სწორედ ის, ვისაც ელოდა.

— რევაზ! ძირს დამიკადეთ! ახლავე ჩამოვალ.

კიბეზე ქალიშვილს კატა მიეგება, რა საცოდავია.

მთლად გაწუწულა... მარჯვენა თვალთან ნაკაწრი აქვს და ზედ სისხლი შეხმობია.

— შე მაწანწალა, შენა. შენთან სათამაშოდ არ შევალა, — მზეონამ კატა დერეფანში შეაგდო, კარი მიიჯახუნა, თვითონ კი სირბილით დაეშვა კიბეზე.

— გამარჯობათ, რევაზ! — მე მეშინოდა, რომ არ მოხვიდოდით, — გულწრფელად უთხრა მზეონამ და რევაზის ხელი თავის ხელში დიდხანს გააჩერა.

— ფუნიკულიორზე ავიდეთ? — ჰკითხა რევაზმა.

— ავიდეთ ფუნიკულიორზე, და აუცილებლივ ფეხით.

ხელიხელ ჩაკიდულნი პანთეონში ავიდნენ. მთაწმინდაზე განისვენებენ ქართველი ხალხის ბუმბერაზები. მზეონა და რევაზი გარინდებულნი დასცქერიან ფშავის მთებიდან ჩამოტანილ ნაცრისფერ ქვას. ეს ვაჟა ფშაველას საფლავია. პოეტისა, რომელმაც ადამიანის გულის ყველაზე უფრო იდუმალ კუნძულებში ჩაიხედა. შემდეგ ახალგაზრდები რკინის მესრით შემოლობილ გამოქვაბულს მიადგნენ. მზეონამ ხელი მაგრად ჩასჭიდა რევაზს, ჩურჩულით გაიმეორა სიტყვები იმ თექვსმეტი წლის ქართველი ქალისა, რომლის სახელიც სამარადისოდ დაუკავშირდა ალექსანდრე გრიბოედოვის სახელს.

„გონება და საქმენი შენი უკვდავია რუსეთისათვის, მაგრამ შენ შემდეგ ვით გასძლოს ჩემმა სიყვარულმა“.

— აქ დავსხდეთ — თქვა რევაზმა.

გამოქვაბულთან, მწვანე სკამზე ჩამოსხდნენ და ჩუმად ფიქრობდნენ. მათ არ იციან, რომ თბილისში ძველთაგააფე ტრადიციად მოდის: შეყვარებულნი ამ გამოქვაბულთან მიდიან და იქვე სკამზე ჩუმად სხდებიან, თითქოს მხოლოდ აქ შეიძლება მტკიცედ იგრძნოს სიყვარულის ძალა და სიღრმე.

მაგრამ მზეონას ვერ კიდევ არ უყვარს არაფერი ის მხოლოდ სიყვარულის კარიბჭესთან ნომდგარა და სურს იცოდეს — როგორია ის!

— არ ინატრებდით, — ჰკითხა მზეონამ რევანს, — თქვენც ვისმე ისე შეყვარებოდით, როგორც ნინო ჰყვარებდა გრიბოედოვი? ან იქნებ ფიქრობთ, რომ ჩვენს დროში ასეთი სიყვარული აღარ არსებობს?

ამ შეკითხვით დაბნეული რევანი სდუმს. მაგრამ მზეონა პასუხს არც ელის. იგი თვითონვე მიუგებს:

— მე ვიცი, რომ არსებობს. აი მაგალითად, დედაჩემი, ნუ გელიძებათ, რევან. მე ძალიან ვანაყობ, რომ დედაჩემმა ასეთი სიყვარული იცის. როდესაც მამა ფრონტზე დასკრეს, დედამ ის გადაარჩინა. სიკვდილს ხელიდან გამოგლიჯა. გესმით, სიკვდილს გამოგლიჯა. ახლა გჯერათ, რომ ასეთი სიყვარული არსებობს?

— მჯერა! — ჩუმად უპასუხა რევანმა.

— დედათქვენი კი როგორია?

— დედაჩემი. ის ყელაზე ლამაზი და კარგი ქალია.

მზეონას ვერ წარმოედგინა, რომ თავშეკავებული რევანი ვისმეზე ასეთი აღტაცებითა და აღფრთოვანებით ილაპარაკებდა. რა კარგია რევანი, და რა ძლიერ უყვარს თავისი დედა. შესანიშნავი თვისებაა, როდესაც ადამიანს ასეთი სიყვარული შეუძლია. ასეთ ადამიანს შეგიძლია ყველაფერში ენდო, ასეთი ადამიანი არ გიღალატებს.

— დედაჩემისგან ვსწავლობ ერთგულებასა და ხასიათის სიმტკიცეს, — განაგრძო რევანმა, — ყველას უკვირს, რომ დედაჩემი სულ ახალგაზრდა და ლამაზია, და აქამდე მძიმედ გლოვობს მამას.

— განა მამა არ გყავს?— ფრთხილად ჰკითხა მზეონამ.

— მამაჩემი ხუთი წლის წინ დაიღუპა. გახსოვს თუ არა დღურთან დიდი საწყობი რომ დაიწვა? მამაჩემი მეხანძრე იყო. საწყობში იყო, როცა ჰერი ჩამოინგრა.

— რა საშინელებაა.

— აქამდე ვერ დამივიწყებია ეს ამბავი!

— რა ძნელია!— წამოიძახა მზეონამ და თავისი ლოყა რევაზის ლოყას მიაღო. ასე უაღერსებდა ხოლმე ბავშვობაში მას დედა, ტკივილებს დაუამბებდა და თან ჩასჩურჩულებდა: შენი სატკივარი მე ამტკავდეს, შვილო, შენი კირიმეო. მართალია, ეს სიტყვები მზეონას ახლა არ გაუმეორებია, მაგრამ ის მზად იყო ყველაფერი გაეკეთებინა იმისათვის, რომ რევაზისათვის ტკივილი შეემსუბუქებინა. მზეონა მხოლოდ წუთით შეეხო რევაზის ლოყას და მაშინვე სახე მოაცილა. რევაზს ლოყაზე აღმური აედინა, თითქოს მდულარე გადაასხესო. რევაზმა თავისებურად უპასუხა მზეონას მეგობრულ აღერსს. აიღო მისი ხელი და მზეონას თითებს ტუჩი შეახო. მხოლოდ ფრთხილად შეახო ტუჩი და მზეონას გული უცნაურად აძგერდა. თითქოს გული საგულედან ამოვარდნას ლამობდა. და მისთვის სულ მოულოდნელად საკვირველი სიტყვები აღმოხდა:

— ჩემო ბიჭო... ჩემო კარგო ბიჭო.

— როგორ... როგორა თქვი?— რამდენჯერმე ჩაეკითხა დაეჭვებული რევაზი.

მზეონამ არ უპასუხა. ახლა მისი გული შიშით კრთის: ეს რა ჩავიდინე, ეს რა სიტყვები წამომცდლო.

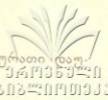
— მე მომესმა, თუ მართლა თქვენი ეს სიტყვები, — თქვენ დაბნეულმა რევიაზმა.

— მოგესმათ, იცით, რასა გთხოვთ, თქვენ დაბნეულმა რევიაზმა, თქვენი დედის სურათი მაჩვენეთ, როდესაც კიდევ შენ ხვდებით ერთმანეთს. მოიტანთ?

— მუდამ თან დამაქვს.

რევიაზმა მზეონას გაუწოდა პატარა სურათი. სურათზე გამოხატული შაკაბიანი ლამაზი ქალი მზეონას შესცქერის დიდი და ნათელი თვალებით. შესცქერის, მაგრამ რად აქვს ასეთი მკაცრი გამოხედვა? ალბათ იმ ახალგაზრდა ქართველ ქვრივსაც, რომელმაც თქვა: „შენ შემდეგ ვით გაძლოს ჩემმა სიყვარულმაო, — ასეთი თვალები ჰქონდა, — გაიფიქრა მზეონამ.“

და რაც უფრო დიდხანს უკვირდებოდა გოგონა სურათს, მით უფრო ცოცხლად ეხატებოდა ამ ქალის თვალები. მათში იგრძნობოდა აწ მიმქრალი, მაგრამ ოდესღაც ძლიერი ცეცხლი. ეს მზეონა გულის სიღრმეში წვდებოდა მზეონას და მკაცრად, მაგრამ მგზნებარედ და პირდაპირ ეკითხებოდა: „აი შენ ახლა თქვი, ჩემო ბიჭო, და რა უფლება გქონდა გეკითხა ეს? ეს ხომ ჩემი ბიჭია და არა შენი. დიახ, ჩემი ბიჭია! ის მე მიტარებია მუცლით, მე მიშობია, გაქარვებით გამომიზრდია და შენ კი... შენ გინდა მისი გული დაიპყრო; შესძლებ განა სანაცვლოდ მას შენი გული მისცე? გული მისცე სამუდამოდ, სამარადისოდ? შენ ჯერ არ შეგიძლია გააკეთო ეს და მაშ რად ამბობ ამ სიტყვებს? მაშ რად გინდა ჯერ მისი გული? გასართობად და სათრეველად? გული ხომ ბუთით არ არის, პატარავ, გულს როდი ეთამაშებიან“.

მზეონამ მძიმედ ამოიოხრა და რევაზს სურათი დაუ-
ბრუნა: ქრქუნული
ბიზნისი

— კარგი დედა გყოლიათ, რევაზ!

— მოგეწონათ? თქვენ ჯერ არ იცნობთ მას. გინ-
დათ, ჩვენთან წამოდით. დარწმუნებული ვარ, თქვენც
მოეწონებით მას, ვიცი, მოეწონებით.

— არა, რევაზ, ასეთი არ მოგეწონები დედათქვენს.

— როგორი?— ჰკითხა გაკვირვებულმა რევაზმა.

მას უნდოდა შეკამათებოდა მზეონას, მაგრამ რაღაც
შინაგანმა ძალამ შეაჩერა. ის ჩაუფიქრდა მზეონას სი-
ტყვებს, თითქოს რაღაც ენიშნა მისნათქვამში და სურს
დარწმუნდეს, ასეა თუ არაო.

რევაზი მზეონას დააშტერდა. მისი თვალები ახლა
ძალიან ჰგავდა დედის თვალებს. ასეთი თვალები არა-
სოდეს არ სტყუიან, მაგრამ არც ასეთი თვალების მო-
ტყუება შეიძლება.

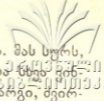
მზეონას თვალები არასდროს, არასდროს არა სტყუ-
იან. იგი გულწრფელი, ხალასი მზერით ეუბნება რე-
ვაზს: „მე ვიცი, რასაც ეძებ ჩემში, მაგრამ აი, ხომ შენ
თვითონ ხედავ, რომ ჯერ არ დაბადებულა ეს გრძნობა.
მე არ მინდა არც შენი და არც საკუდარი თავის მოტ-
ყუება. მაგრამ თუ...“

მზეონამ ფიქრშიც ვერ დაამთავრა ეს წინადადება.
მან ჯერ კიდევ არ იცის, რა იქნება მომავალში.

— მიგიხვდით,— დაუფარავი ნალღვლით თქვა რევაზ-
მა. და ცოტა ხნის დუჰილის შემდეგ ფრთხილად ჰკი-
თხა: — მაგრამ როდისმე მაინც მოხვალთ ჩვენთან?

— თუ ამის უფლება შექნება, მოვალ.

— მაშ, გელოდოთ?

მზეონამ თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია. მას სურს, რომ ელოდნენ. მას სურს, რომ ელოდეს არა მხოლოდ მე, არამედ სწორედ ეს—მორცხვი და ჩუმი, კარგი, ძვირფასი რევაზი.

... პანთეონიდან ბალისაკენ სახიფათო, ციცაბო ბილიკი აღის. და რადგანაც სიტყვამ მოიტანა, პირდაპირ ვიტყვი, რომ ეს არ არის სიმბოლური ბილიკი და არც ამ მოთხრობის შესალამაზებლად ვუწოდებ მას სახიფათო და ციცაბო, ეს ბილიკი ნამდვილად არსებობს და აღამიანებმა ის ძლივს გაკვალეს იმათთვის, ვისაც არ სურდა ესარგებლა ფუნქულიორის მოხერხებული ვაგონებით. მართლაც ძნელია ამ საცალფებო ბილიკით ასვლა, მაგრამ ეს მხოლოდ მოხუცებს უჭირთ; ისეთი ახალგაზრდებისათვის კი, როგორც მზეონა და რევაზი არიან, სასიამოვნოც არის ხელიხელჩაკიდებულნი ჩუმად აჰყვენ მას. ისინი ჩუმად იმიტომ კი არ აღიოდნენ, რომ უკვე ყველაფერი ითქვა. არა, სიტყვებით თითქმის არაფერი თქმულა. ან რა საჭიროა სიტყვები, როდესაც გული მეტყველებს. ამ დროს სწორედ დუმილია უპირატესი. არ მახსოვს, ვინ მითხრა—დიდი ხანი გავიდა მას შემდეგ—როცა გრძნობა გვერევა, მაშინ სიტყვა გველევად... მეც ეს სიტყვები მაგონდება და საკუთარ თავს ვურჩევ:

— ჯერ შეიცადე! ამ სიტყვებით დაამთავრე შენი მოთხრობა, რომელსაც სულ ერთია, სიყვარულის ამბავს ვერ უწოდებ, რადგან სიყვარული მხოლოდ ახლა იწყება.

ЭММАНУИЛ АБРАМОВИЧ ФЕЙГИН

М з о н а

Перевод Т. Джавахишвили

(На грузинском языке)

Изд-во „Сабчота Мцрალი“

* *

Типография изд-ва „Сабчота Мцрალი“

19 Тбилиси 58

Плехановский, 181

* *

რედაქტორი ნ. ხოშორიკი

მხატვარი მ. ბელიაშვილი

მხატვრული რედაქტორი ი. ჯანაშვილი

ტექნიკური რედაქტორი ნ. ნანუაშვილი

კორექტორი ლ. ხედგინიძე

* *

გადაეცა წარმოებას 6.VIII, 1958 წ., ხელ-
მოწერილია დასაბეჭდად 5.IX, 1958 წ.,
ანაწყოების ზომა 5×7,25, სააღრიცხვო-
საგამომცემლო თაბახი 3,78, სასტამბო
თაბახი 5,75, ქალაქის ზომა 70×108,
ტირაჟი 10.000, შეკვ. 596

* *

გამ-ბა „საბჭოთა მწერალის“ სტამბა,
თბილისი, პლენანოვის, 181

ფასი 1 მან. 45 კაპ.

20

25/819

ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

3